Mellékletek (helyi tantervek, SNI – irányelvek)

I. Helyi tantervek Bánki Donát Intézményegységben

A technikumi és gimnáziumi 9 – 12 évfolyamokon a *Magyar nyelv és irodalom* tantárgyat *Magyar nyelv* illetve *Irodalom* néven tanítjuk és értékeljük.

I.1. Gimnázium

I.1.1 Általános gimnáziumi képzés

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium (2020-2021-től)					
Tantárgyak – Gimnáziumi képzés	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	∑
Magyar nyelv	2*	1	1	1	175
Irodalom	2	3	3	4*	412
Matematika	3	4*	3	4*	484
Történelem	2	2	3	4*	376
1. idegen nyelv	4*	4*	4	4	556
2. idegen nyelv	3	3	4*	4*	484
Ének-zene	1	1			72
Vizuális kultúra	1	1	1		108
Digitális kultúra	2	1	2		180
Testnevelés	5	5	5	5	695
Állampolgári ismeretek				1	31
Természettudomány			2		72
Kémia	1	2			108
Fizika	2	3			180
Biológia	3	2			180
Földrajz	2	1			108
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1	31
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139
Kötöttcélú órakeret (emelt szintű képzések):	0	0	4	4	268
Közismereti heti óraszám:	34	34	33	33	4659
min:	32	32	30	29	
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	4	5	
max:	34	34	34	34	
Tanítási hetek száma (közismeret)	**36**	**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)	1224	1224	1188	1023	

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.

11. és 12. évfolyamon 2-2 óra emelt szinten választható: Magyar nyelv és irodalom, Angol nyelv, Német nyelv, Matematika, Történelem, Fizika, Kémia, Biológia, Digitális kultúra vagy Bibliaismeret tantárgyakból.

I.1.2 Sportgimnáziumi osztály

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium (2020-2021-től)					
Tantárgyak – Sportgimnáziumi képzés	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	∑
Magyar nyelv	2*	1	1	1	175
Irodalom	2	3	3	4*	412
Matematika	3	4*	3	4*	484
Történelem	2	2	3	4*	376
1. idegen nyelv	4*	4*	4	4	556
2. idegen nyelv	3	3	3	3	417
Ének-zene	1	1			72
Vizuális kultúra	1	1	1		108
Digitális kultúra	2	1	2		180
Testnevelés	5	5	5	5	695
Állampolgári ismeretek				1	31
Természettudomány			2		72
Kémia	1	2			108
Fizika	2	3			180
Biológia	3	2			180
Földrajz	2	1			108
Sportörténet	1*				36
Sportági ismeretek		1*			36
Testnevelés-elmélet			0,5*		18
Sportegészségtan			0,5*		18
Edzéselmélet			0,5*		18
Sport és szervezetei			0,5*		18
Sportpszichológia				1*	31
Sportetika				1*	31
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1	31
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139
Kötöttcélú órakeret (emelt szintű képzések):	0	0	4	4	268
Közismereti heti óraszám:	35	35	34	34	4798
min:	33	33	31	30	
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	4	5	
max:	35	35	35	35	
Tanítási hetek száma (közismeret)	**36**	**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)	1260	1260	1224	1054	

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.

I.1.3 Gimnáziumi osztály nyelvi előkészítővel

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium (2020-2021-től)						
Tantárgyak – Gimnáziumi képzés	9/elők	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	∑
Magyar nyelv	2	2*	1	1	1	247
Irodalom		2	3	3	4*	412
Matematika	2	3	4*	3	4*	556
Történelem		2	2	3	4*	376

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium (2020-2021-től)						
Tantárgyak – Gimnáziumi képzés	9/elők	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	∑
1. idegen nyelv	18	4*	3	4	4	1168
2. idegen nyelv		3	4*	4*	4*	520
Ének-zene		1	1			72
Vizuális kultúra		1	1	1		108
Digitális kultúra	3	2	1	2		288
Testnevelés	5	5	5	5	5	875
Állampolgári ismeretek					1	31
Természettudomány				2		72
Kémia		1	2			108
Fizika		2	3			180
Biológia		3	2			180
Földrajz		2	1			108
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1	31
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
Kötöttcélú órakeret (emelt szintű képzések):		0	0	4	4	268
Közismereti heti óraszám:	31	34	34	33	33	5775
min:	30	32	32	30	29	
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	2	4	5	
max:	32	34	34	34	34	
Tanítási hetek száma (közismeret)	**36**	**36**	**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)	1116	1224	1224	1188	1023	

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.

11. és 12. évfolyamon 2-2 óra emelt szinten választható: Magyar nyelv és irodalom, Angol nyelv, Német nyelv, Matematika, Történelem, Fizika, Kémia, Biológia, Digitális kultúra vagy Bibliaismeret tantárgyakból.

I.1.4 Felnőttek gimnáziumi képzése – esti tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak / Évfolyam	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
I. Idegen nyelv	2	2	3	3
II. Idegen nyelv	1	1	2	2
Természettudomány	-	-	2	-
Fizika	1	1	-	-
Biológia	1	1	-	-
Kémia	1	1	-	-
Földrajz	1	1	-	-
Digitális kultúra	1	1	0,5	-
Művészetek	-	-	0,5	1
Dráma és színház	-	-	-	1
Osztályközösség-építés	1	1	1	1

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak / Évfolyam	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Összesen:	**17**	**17**	**17**	**17**

I.2. Technikum (2020-2021-es tanévtől)

I.2.1 Gépgyártástechnológiai technikus (5 0715 10 06)

Tantárgyak – Gépgyártástechnológiai technikus (5 0715 10 06)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Magyar nyelv		2	1	1*	1				175	0
Irodalom		2	4	3	3*				417	0
Idegen nyelv		4	4	4**	4**	5*			711	0
Matematika		4	4	3	4*				520	0
Történelem		3	3	2	2				350	0
Állampolgári ismeretek					1				31	0
Digitális kultúra		2*	1*						108	0
Testnevelés		4	4	3	3				489	0
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	**1**	**1**	170	67
Kötelező komplex természettudományos tantárgy		3							108	0
Fizika			2	2					144	0
Érettségire felkészítő tantárgy				1	1				67	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1						36	0
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		2	0	0	0	4			196	0
Munkavállalói ismeretek			0,5				**0,5**		18	18
Munkavállalói idegen nyelv						2		**2**	62	62
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	3	5				**8**		288	288
	Gépészeti alapismeretek	4	3,5				**7,5**		270	270
Gyártás-előkészítés	Gyártás-előkészítés			2,5				**3**	90	93
Gépi forgácsolás	Forgácsoló megmunkálások			7,5		2	**3,5**	**6**	332	312
	Minőség-ellenőrzés				2,5		**2**		90	72
Korszerű forgácsolási technológiák	CNC-gépkezelés és -forgácsolás					5		**5**	155	155
	A CNC-programozás alapjai					2,5		**3**	77,5	93
Gépészeti ismeretek és gyártástervezés	Műszaki számítások			2	2		**2,5**	**2**	144	152
	Műszaki rajz			2	2		**3,5**		144	126
	Anyagismeret és gyártástechnológia				2,5		**2,5**		90	90
	Gyártástervezés					7		**7**	217	217
Szerelés, karbantartás	Szerelés és karbantartás				2,5	3	**2**	**3**	183	165
	Automatizálás				2,5	2,5	**2**	**3**	167,5	165
Közismereti heti óraszám:		27	25	20	20	10	**1**	**1**	3522	67
Tanítási hetek száma (közismeret)		**36**	**36**	**36**	**31**	**31**	**36**	**31**		
Közismeret (éves óraszám)		972	900	720	620	310	**36**	**31**		

Tantárgyak – Gépgyártástechnológiai technikus (5 0715 10 06)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Tanítási hetek száma (szakmai)	**36**	**36**	**36**	**36**	**31**	**36**	**31**		
Ágazati alapoktatás heti óraszám	7	9							
Ágazati alapoktatás éves óraszám	252	324							
Szakirányú oktatás heti óraszám			14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)			14	14	9	**34**	**19**		
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (heti)			0	0	15	**0**	**15**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)			0	0	15	**0**	**15**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)			504	504	279	**1224**	**589**		
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (éves)			0	0	465	**0**	**465**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)			0	0	465	**0**	**465**		
Szakirányú oktatás éves óraszám (iskolai tanműhelyben)			504	504	744	**1224**	**1054**		
Szakirányú oktatás éves óraszám (munkaszerződéssel)			0	0	465	**0**	**465**		
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	35	35	34	**34**	**34**		
Tanév összóraszáma:	1224	1224	1260	1155	1054	**1260**	**1085**		
Összefüggő nyári gyakorlat			140	140		**160**			
Összórakeret	1224	1224	1400	1295	1054	**1420**	**1085**		
Szakmai elméleti oktatás/ágazati alapoktatás óraszáma	252	324	504	504	279	**1224**	**589**		
Szakmai oktatás iskolai tanműhelyben folyó gyakorlati órái / szakirányú oktatás iskolai tanműhelyben folyó órái			140	140	465	**160**	**465**		
Szakmai oktatás szakképzési munkaszerződéssel			140	140	465	**160**	**465**		
Összesen	252	324	644	644	744	**1384**	**1054**		
Arányosítási szorzószám (iskolai tanműhelyben):	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	100%	89,74%	88,92%	55,88%	**88,73%**	**100%**		

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.
**Érettségire felkészítő foglalkozás (1 óra).

I.2.2. Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus (5 0612 12 02)

Tantárgyak – Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus (5 0612 12 02)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Magyar nyelv	2	1	1*	1				175	0
Irodalom	2	4	3	3*				417	0
Idegen nyelv	4	4	4**	4**	5*			711	0
Matematika	4	4	3	4*				520	0
Történelem	3	3	2	2				350	0
Állampolgári ismeretek				1				31	0
Digitális kultúra	2*	1*						108	0
Testnevelés	4	4	3	3				489	0

Tantárgyak – Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus (5 0612 12 02)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	**1**	**1**	170	67
Kötelező komplex természettudományos tantárgy		3							108	0
Fizika			2	2					144	0
Érettségire felkészítő tantárgy				1	1				67	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1						36	0
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		2	0	0	0	4			196	0
Munkavállalói ismeretek		0,5					**0,5**		18	18
Munkavállalói idegen nyelv						2		**2**	62	62
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	3					**3**		108	108
	Informatikai és távközlési alapok II.		4				**4**		144	144
Programozási alapok	Programozási alapok	2	2				**4**		144	144
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	1,5	3				**3**		162	108
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.			4	3			**8**	252	248
Hálózatok	Hálózatok I.			5	5		**9**		360	324
	Hálózatok II.					10,5		**11**	325,5	341
	Hálózat programozása és IoT					3,5		**4**	108,5	124
Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	Szerverek és felhőszolgáltatások				4	8	**4**	**9**	392	423
Adatbázis-kezelés alapjai	Adatbázis-kezelés I.			3			**3,5**		108	126
Szakmai angol	Szakmai angol			2	2		**3**		144	108
Közismereti heti óraszám:		27	25	20	20	10	**1**	**1**	3522	67
Tanítási hetek száma (közismeret)		36	36	36	31	31	**36**	**31**		
Közismeret (éves óraszám)		972	900	720	620	310	**36**	**31**		
Tanítási hetek száma (szakmai)		36	36	36	36	31	**36**	**31**		
Ágazati alapoktatás heti óraszám		7	9							
Ágazati alapoktatás éves óraszám		252	324							
Szakirányú oktatás heti óraszám				14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)				14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)				504	504	744	**1224**	**1054**		
Szakirányú oktatás éves óraszám				504	504	744	**1224**	**1054**		
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	**35**	**35**		
Tanév összóraszáma:		1224	1224	1224	1124	1054	**1224**	**1054**		
Összórakeret		1224	1224	1224	1124	1054	**1224**	**1054**		
Arányosítási szorzószám:		100%	100%	100%	100%	100%	**100%**	**100%**		

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.
**Érettségire felkészítő foglalkozás (1 óra).

I.2.3. Mechatronikai technikus (5 0714 19 12)

Tantárgyak – Mechatronikai technikus (5 0714 19 12)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Magyar nyelv		2	1	1*	1				175	0
Irodalom		2	4	3	3*				417	0
Idegen nyelv		4	4	4**	4**	5*			711	0
Matematika		4	4	3	4*				520	0
Történelem		3	3	2	2				350	0
Állampolgári ismeretek					1				31	0
Digitális kultúra		2*	1*						108	0
Testnevelés		4	4	3	3				489	0
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	**1**	**1**	170	67
Kötelező komplex természettudományos tantárgy		3							108	0
Fizika			2	2					144	0
Érettségire felkészítő tantárgy				1	1				67	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1						36	0
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		2	0	0	0	4			196	0
Munkavállalói ismeretek			0,5					**0,5**	18	15,5
Munkavállalói idegen nyelv						2		**2**	62	62
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	3	5				**8**		288	288
	Gépészeti alapismeretek	4	3,5				**7,5**		270	270
Mechatronikai gépek és berendezések alapjai	Villamos gépek alapjai			1,5			**1**		54	36
	Hajtástechnika				1,5		**1**		54	36
	Mechatronikai szerelések			3,5				**4,5**	126	139,5
Ipari folyamatok	Pneumatika, hidraulika				2,5	5,5	**2**	**5,5**	260,5	242,5
	Karbantartás					2		**2,5**	62	77,5
	Irányítástechnika alapok				2		**2**		72	72
	Informatika az iparban					2		**2**	62	62
	Automatizált gyártás gépei					4	**4**		124	144
	Folyamatirányítás				1	6,5		**7,5**	237,5	232,5
Mechatronikai gépészeti ismeretek	Gépszerkezettan			2,5	2,5		**2**	**3**	180	165
	Géprajzi és gépgyártási ismeretek			3,5	2,5		**3,5**	**2,5**	216	203,5
Mechatronikai villamos ismeretek	Elektrotechnika			3			**3**		108	108
	Elektronika				2	2		**4**	134	124
Közismereti heti óraszám:		27	25	20	20	10	**1**	**1**	3522	67
Tanítási hetek száma (közismeret)		36	36	36	31	31	**36**	**31**		
Közismeret (éves óraszám)		972	900	720	620	310	**36**	**31**		
Tanítási hetek száma (szakmai)		36	36	36	36	31	**36**	**31**		
Ágazati alapoktatás heti óraszám		7	9							

Tantárgyak – Mechatronikai technikus (5 0714 19 12)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Ágazati alapoktatás éves óraszám	252	324							
Szakirányú oktatás heti óraszám			14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)			14	14	16	**30**	**29,5**		
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (heti)			0	0	8	**4**	**4,5**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)			0	0	8	**4**	**4,5**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)			504	504	496	**1080**	**914,5**		
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (éves)			0	0	248	**144**	**139,5**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)			0	0	248	**144**	**139,5**		
Szakirányú oktatás éves óraszám (iskolai tanműhelyben)			504	504	744	**1224**	**1054**		
Szakirányú oktatás éves óraszám (munkaszerződéssel)			0	0	248	**144**	**139,5**		
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	**34**	**34**		
Tanév összóraszáma:	1224	1224	1224	1124	1054	**1231,5**	**1054**		
Összefüggő nyári gyakorlat			105	120		**160**			
Összórakeret	1224	1224	1329	1244	1054	**1391,5**	**1054**		
Szakmai elméleti oktatás/ágazati alapoktatás óraszáma	252	324	504	504	496	**1080**	**914,5**		
Szakmai oktatás iskolai tanműhelyben folyó gyakorlati órái / szakirányú oktatás iskolai tanműhelyben folyó órái			105	120	248	**304**	**139,5**		
Szakmai oktatás szakképzési munkaszerződéssel			105	120	248	**304**	**139,5**		
Összesen	252	324	609	624	744	**1384**	**1054**		
Arányosítási szorzószám (iskolai tanműhelyben):	100%	100%	100%	100%	100%	**100%**	**100%**		
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	100%	92,10%	90,35%	100%	**88,50%**	**100%**		

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.
**Érettségire felkészítő foglalkozás (1 óra).

I.2.4. Logisztikai technikus (5 1041 15 06)

Tantárgyak – logisztikai technikus (5 1041 15 06)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Magyar nyelv	2	1	1*	1				175	0
Irodalom	2	4	3	3*				417	0
Idegen nyelv	4	4	4**	4**	5*			711	0
Matematika	4	4	3	4*				520	0
Történelem	3	3	2	2				350	0
Állampolgári ismeretek				1				31	0
Digitális kultúra	2*	1*						108	0
Testnevelés	4	4	3	3				489	0
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	**1**	**1**	170	67
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3							108	0

Tantárgyak – logisztikai technikus (5 1041 15 06)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Fizika			2	2					144	0
Érettségire felkészítő tantárgy				1	1				67	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1						36	0
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		2	0	0	0	4			196	0
Munkavállalói ismeretek		0,5					**0,5**		18	18
Munkavállalói idegen nyelv						2		**2**	62	62
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	3	3				**3**		216	108
	Vállalkozások működtetése		4				**4**		144	144
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1					**2**		36	72
	Digitális alkalmazások	2,5	2				**4,5**		162	162
Közlekedés	Közlekedési alapok			3			**2**	**1**	108	103
	Közlekedés technikája és üzemvitele			4			**3,5**		144	126
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek			3			**1**	**2**	108	98
	Általános szállítmányozás				3	2	**1,5**	**4,5**	170	193,5
	Ágazati szabályozások				4		**2**	**2**	144	134
	Szállítmányozói feladatok					5,5		**5,5**	170,5	170,5
Raktározás	Raktározási alapok			2			**2**		72	72
	Raktári tárolás és anyagmozgatás			2			**2**		72	72
	Raktári mutatószámok				2		**1**	**1**	72	67
	A raktárirányítás rendszere					2		**2**	62	62
	Raktárvezetés					1,5		**1,5**	46,5	46,5
Logisztika	Logisztikai alapok				1	2	**1**	**3**	98	129
	Beszerzési logisztika				1	1,5	**1**	**2**	82,5	98
	Készletezési logisztika				1	2	**1**	**2**	98	98
	Termelési logisztika				1	1,5	**1**	**1,5**	82,5	82,5
	Elosztási logisztika				1	2	**1**	**2**	98	98
	Minőség a logisztikában					2		**2**	62	62
Közismereti heti óraszám:		27	25	20	20	10	**1**	**1**	3522	67
Tanítási hetek száma (közismeret)		36	36	36	31	31	**36**	**31**		
Közismeret (éves óraszám)		972	900	720	620	310	**36**	**31**		
Tanítási hetek száma (szakmai)		36	36	36	36	31	**36**	**31**		
Ágazati alapoktatás heti óraszám		7	9							
Ágazati alapoktatás éves óraszám		252	324							
Szakirányú oktatás heti óraszám				14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)				14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (heti)				0	0	1,5	**4**	**1,5**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)				0	0	1,5	**4**	**1,5**		

Tantárgyak – logisztikai technikus (5 1041 15 06)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)			504	504	744	**1224**	**1054**		
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (éves)			0	0	46,5	**144**	**46,5**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)			0	0	46,5	**144**	**46,5**		
Szakirányú oktatás éves óraszám (iskolai tanműhelyben)			504	504	790,5	**1368**	**1100,5**		
Szakirányú oktatás éves óraszám (munkaszerződéssel)			0	0	46,5	**144**	**46,5**		
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	**35**	**35**		
Tanév összóraszáma:	1224	1224	1224	1124	1100,5	**1368**	**1100,5**		
Összefüggő nyári gyakorlat				140***		**160**			
Összórakeret	1224	1224	1224	1264	1100,5	**1528**	**1100,5**		
Szakmai elméleti oktatás/ágazati alapoktatás óraszáma	252	324	504	504	744	**1224**	**1054**		
Szakmai oktatás iskolai tanműhelyben folyó gyakorlati órái / szakirányú oktatás iskolai tanműhelyben folyó órái			0	140	46,5	**304**	**46,5**		
Szakmai oktatás szakképzési munkaszerződéssel			0	140	46,5	**304**	**46,5**		
Összesen	252	324	504	644	790,5	**1528**	**1100,5**		
Arányosítási szorzószám (iskolai tanműhelyben):	100%	100%	100%	100%	100%	**100%**	**100%**		
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	100%	100%	88,92%	100%	**89,53%**	**100%**		

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.
**Érettségire felkészítő foglalkozás (1 óra).
***Amennyiben az intézmény választása szerint a szakirány oktatása a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból áll.

I.2.5. Pénzügyi – számviteli ügyintéző (5 0411 09 01)

Tantárgyak – Pénzügyi – számviteli ügyintéző (5 0411 09 01)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Magyar nyelv	2	1	1*	1				175	0
Irodalom	2	4	3	3*				417	0
Idegen nyelv	4	4	4**	4**	5*			711	0
Matematika	4	4	3	4*				520	0
Történelem	3	3	2	2				350	0
Állampolgári ismeretek				1				31	0
Digitális kultúra	2*	1*						108	0
Testnevelés	4	4	3	3				489	0
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	**1**	**1**	170	67
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3							108	0
Fizika		2	2					144	0
Érettségire felkészítő tantárgy			1	1				67	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1						36	0
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	2	0	0	0	4			196	0
Munkavállalói ismeretek	0,5					**0,5**		18	18

Tantárgyak – Pénzügyi – számviteli ügyintéző (5 0411 09 01)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Munkavállalói idegen nyelv						2		**2**	62	62
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	3	3				**3,5**		216	126
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei		4				**3,5**		144	126
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1					**1**		36	36
	Digitális alkalmazások	2,5	2				**4,5**		162	162
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek			2	2	2	**3**	**2**	206	170
	Gazdasági számítások			1	1		**1**	**1**	72	67
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy			4,5	4,5	2	**6**	**5,5**	386	386,5
	Irodai szoftverek alkalmazása					3		**3**	93	93
	Adózás				1	3	**2**	**3**	129	165
	Elektronikus bevallás					4		**4**	124	124
Könyvvezetés és beszámolókészítés feladatai	Számvitel			4	4	4,5	**6**	**7**	427,5	433
	Számviteli esettanulmányok			2,5	1,5	1	**3**	**2**	175	170
	Számítógépes könyvelés					4,5		**4,5**	139,5	139,5
Közismereti heti óraszám:		27	25	20	20	10	**1**	**1**	3522	67
Tanítási hetek száma (közismeret)		36	36	36	31	31	**36**	**31**		
Közismeret (éves óraszám)		972	900	720	620	310	**36**	**31**		
Tanítási hetek száma (szakmai)		36	36	36	36	31	**36**	**31**		
Ágazati alapoktatás heti óraszám		7	9							
Ágazati alapoktatás éves óraszám		252	324							
Szakirányú oktatás heti óraszám				14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)				14	14	24	**34**	**34**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)				504	504	744	**1224**	**1054**		
Szakirányú oktatás éves óraszám				504	504	744	**1224**	**1054**		
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	**34**	**34**		
Tanév összóraszáma:		1224	1224	1224	1124	1054	**1224**	**1054**		
Összórakeret		1224	1224	1224	1124	1054	**1224**	**1054**		
Arányosítási szorzószám:		100%	100%	100%	100%	100%	**100%**	**100%**		

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.
**Érettségire felkészítő foglalkozás (1 óra).

I.2.6. Fodrász (5 1012 21 01)

Tantárgyak – Fodrász (5 1012 21 01)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Magyar nyelv	2	1	1*	1				175	0
Irodalom	2	4	3	3*				417	0
Idegen nyelv	4	4	4**	4**	5*			711	0
Matematika	4	4	3	4*				520	0
Történelem	3	3	2	2				350	0
Állampolgári ismeretek				1				31	0

Tantárgyak – Fodrász (5 1012 21 01)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Digitális kultúra		2*	1*						108	0
Testnevelés		4	4	3	3				489	0
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	**1**	**1**	170	67
Kötelező komplex természettudományos tantárgy		3							108	0
Fizika			2	2					144	0
Érettségire felkészítő tantárgy				1	1				67	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1						36	0
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		2	0	0	0	4			196	0
Munkavállalói ismeretek			0,5				**0,5**		18	18
Munkavállalói idegen nyelv						2		**2**	62	62
Szépészeti ágazati alapozó 1.	Szépészeti kommunikáció és szolgáltatásetika	1	1				**1**		72	36
	Szépészeti informatika	0,5	0,5				**1**		36	36
	Szépészeti ábrázoló művészet	2	2				**2**		144	72
	Művészet- és divattörténet	0,5	1				**1,5**		54	54
	Szépészeti szolgáltatások alapismeretei	1					**1**		36	36
	Munka- és környezetvédelem	1					**1**		36	36
Szépészet ágazati alapozó 2.	Alkalmazott biológia		3				**2,5**		108	90
	Alkalmazott kémia gyakorlat	1	1				**2**		72	72
Fodrász szakmai alapok	Fodrász anatómia, élettan			1,5			**1,5**		54	54
	Alkalmazott kémia			2			**2**		72	72
Fodrász szakmai képzés	Hajviselet-történet					1		**1**	31	31
	Fodrász szakmai ismeretek			2	2,5	1,5	**3**	**3**	208,5	201
	Anyagismeret			2	2,5	2	**3**	**3**	224	201
	Fodrász szakmai gyakorlat			6,5	9	13,5	**10**	**19**	976,5	949
Vállalkozói ismeretek és marketing	Vállalkozói ismeretek és marketing					2		**2**	62	62
	Alkalmazott számítástechnika					2		**2**	62	62
Közismeret (heti óraszám)		27	25	20	20	10	**1**	**1**	3522	67
Tanítási hetek száma (közismeret)		36	36	36	31	31	**36**	**31**		
Közismeret (éves óraszám)		972	900	720	620	310	**36**	**31**		
Tanítási hetek száma (szakmai)		36	36	36	36	31	**36**	**31**		
Ágazati alapoktatás (heti)		7	9							

Tantárgyak – Fodrász (5 1012 21 01)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Ágazati alapoktatás éves óraszám	252	324							
Szakirányú oktatás (heti)			14	14	24	**32**	**32**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)			7,5	5	8,5	**9,5**	**11**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)			6,5	9	13,5	**10**	**19**		
Szakmai elméleti oktatás kötelező óraszáma (éves)			504	504	744	**1152**	**992**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)			234	324	418,5	**360**	**589**		
Szakirányú oktatás éves óraszám			738	828	1162,5	**1512**	**1581**		
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	**33**	**33**		
Tanév összóraszáma:	1224	1224	1458	1588	1472,5	**1672**	**1581**		
Összefüggő nyári gyakorlat			0	140		**160**			
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	100%	83,95%	70,78%	71,58%	**71,05%**	**64,71%**		

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.
**Érettségire felkészítő foglalkozás (1 óra).

I.2.7. Kozmetikus technikus (5 1012 21 03)

Tantárgyak – Kozmetikus technikus (5 1012 21 03)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
Magyar nyelv		2	1	1*	1				175	0
Irodalom		2	4	3	3*				417	0
Idegen nyelv		4	4	4**	4**	5*			711	0
Matematika		4	4	3	4*				520	0
Történelem		3	3	2	2				350	0
Állampolgári ismeretek					1				31	0
Digitális kultúra		2*	1*						108	0
Testnevelés		4	4	3	3				489	0
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	**1**	**1**	170	67
Kötelező komplex természettudományos tantárgy		3							108	0
Fizika			2	2					144	0
Érettségire felkészítő tantárgy				1	1				67	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1						36	0
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		2	0	0	0	4			196	0
Munkavállalói ismeretek			0,5				**0,5**		18	18
Munkavállalói idegen nyelv						2		**2**	62	62
Szépészeti ágazati alapozó 1.	Szépészeti kommunikáció és szolgáltatásetika	1	1				**1**		72	36
	Szépészeti informatika	0,5	0,5				**1**		36	36
	Szépészeti ábrázoló művészet	2	2				**2**		144	72
	Művészet- és divattörténet	0,5	1				**1,5**		54	54

Tantárgyak – Kozmetikus technikus (5 1012 21 03)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	**1/13. évf.**	**2/14 évf.**	∑ (5 éves)	∑ (2 éves)
	Szépészeti szolgáltatások alapismeretei	1					**1**		36	36
	Munka- és környezetvédelem	1					**1**		36	36
Szépészet ágazati alapozó 2.	Alkalmazott biológia		3				**2**		108	72
	Alkalmazott kémia gyakorlat	1	1				**2**		72	72
Kozmetikus szakelmélet	Élettan, egészségtan			1,5	1	1	**1**	**0,5**	121	51,5
	Kozmetikai kémia gyakorlat			2	0	1	**1**	**1**	103	67
	Kozmetikus szakmai ismeretek			2,5	2	2	**2,5**	**3,5**	224	198,5
	Kozmetikus anyagismeret			2,5	1	1	**1,5**	**2**	157	116
	Elektrokozmetika elmélet					2		**2**	62	62
Kozmetikus szakmai gyakorlatok	Kozmetikus szakmai gyakorlat			5,5	9	12	**11**	**15,5**	894	876,5
	Elektrokozmetikai készülékek használata					1		**1**	31	31
Vállalkozói ismeretek és marketing	Vállalkozás és ügyfélkapcsolat a kozmetikában				1	1	**1**	**1**	67	67
	Számítástechnika a kozmetikában					1		**1**	31	31
Közismeret (heti óraszám)		27	25	20	20	10	**1**	**1**	3522	67
Tanítási hetek száma (közismeret)		36	36	36	31	31	**36**	**31**		
Közismeret (éves óraszám)		972	900	720	620	310	**36**	**31**		
Tanítási hetek száma (szakmai)		36	36	36	36	31	**36**	**31**		
Ágazati alapoktatás (heti)		7	9							
Ágazati alapoktatás éves óraszám		252	324							
Szakirányú oktatás (heti)				14	14	24	**30**	**29,5**		
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)				8,5	5	9	**19**	**13**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)				5,5	9	13	**11**	**16,5**		
Szakmai elméleti oktatás kötelező óraszáma (éves)				504	504	744	**1080**	**914,5**		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)				198	324	403	**396**	**511,5**		
Szakirányú oktatás éves óraszám				702	828	1147	**1476**	**1426**		
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	**31**	**30,5**		
Tanév összóraszáma:		1224	1224	1422	1588	1457	**1636**	**1426**		
Összefüggő nyári gyakorlat				0	140		**160**			
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):		100%	100%	86,08%	70,78%	72,34%	**68,22%**	**66,30%**		

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.
**Érettségire felkészítő foglalkozás (1 óra).

I.3. Szakképző iskola

I.3.1. Gépi- és CNC forgácsoló (4 0715 10 07)

Tantárgyak – Gépi- és CNC forgácsoló (4 0715 10 07)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Magyar-Kommunikáció		2,5	1,5	1	175
Idegen nyelv (német vagy angol)		2	2	2	206
Matematika		2	1	0,5	123,5
Társadalomismeret		2,5	1,5	1	175
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		3,5	1,5	1,5	226,5
Digitális kultúra		1,5	1,5	1	139
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		0	0	0,5	15,5
Osztályközösség-építő Program		1	1	1	103
Munkavállalói ismeretek		0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv		0	0	2	62
Villamos alapismeretek	elmélet*	4	0	0	144
	gyakorlat*	4	0	0	144
Gépészeti alapismeretek	elmélet*	4	0	0	144
	gyakorlat*	4	0	0	144
Gyártás előkészítés	elmélet*	0	2	0	72
	gyakorlat*	0	1	0	36
Forgácsoló megmunkálások	elmélet*	0	4	2	206
	gyakorlat*	0	14	7	721
Minőség ellenőrzés	elmélet*	0	1	0	36
	gyakorlat*	0	2	0	72
CNC gépkezelés	elmélet*	0	0	2	62
	gyakorlat*	0	0	7	217
CNC - programozás alapjai	elmélet*	0	0	2	62
	gyakorlat*	0	0	3	93
Munkavédelem		0,5	0,5	0,5	51,5
Szakmai koncentráció (portfólió készítés, szakmai számítás.)		0	0,5	1	49
Közismereti heti óraszám:		18	10	8,5	1271,5
Tanítási hetek száma (közismeret)		**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)		648	360	263,5	
Tanítási hetek száma (szakmai)		**36**	**36**	**31**	
Ágazati alapoktatás heti óraszám		9			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (heti)		8			
Ágazati alapoktatás éves óraszám		324			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (éves)		288			
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)			8	9,5	
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)			288	294,5	

Tantárgyak – Gépi- és CNC forgácsoló (4 0715 10 07)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)		17	17	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)		612	527	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	35	
Tanév összóraszáma:	1260	1260	1085	
Összefüggő nyári gyakorlat		140		
Összórakeret	1260	1400	1085	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	46,29%	51,43%	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel) - másodszakmás:	100%	27,69%	35,85%	

I.3.2. Hegesztő (4 0715 10 08)

Tantárgyak – Hegesztő (4 0715 10 08)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Magyar-Kommunikáció		2,5	1,5	1	175
Idegen nyelv (német vagy angol)		2	2	2	206
Matematika		2	1	0,5	123,5
Társadalomismeret		2,5	1,5	1	175
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		3,5	1,5	1,5	226,5
Digitális kultúra		1,5	1,5	1	139
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		0	0	0,5	15,5
Osztályközösség-építő Program		1	1	1	103
Munkavállalói ismeretek		0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv		0	0	2	62
Villamos alapismeretek	elmélet*	4	0	0	144
	gyakorlat*	4	0	0	144
Gépészeti alapismeretek	elmélet*	4	0	0	144
	gyakorlat*	4	0	0	144
Műszaki dokumentáció		0	2	0	72
Gépészeti alapmérések		0	1	0	36
Anyagismeret, anyagvizsgálat		0	1	0	36
Hegesztés alapismeretei	elmélet*	0	2	0	72
	gyakorlat*	0	5	0	180
Bevontelektródás kézi ívhegesztés	elmélet*	0	1	0,5	51,5
	gyakorlat*	0	6	2	278
Gázhegesztés	elmélet*	0	1	0,5	51,5
	gyakorlat*	0	6	3	309
Fogyóelektródás védőgázas ívhegesztés	elmélet*	0	0	1,5	46,5
	gyakorlat*	0	0	6	186
Volframelektródás ívhegesztés	elmélet*	0	0	1,5	46,5
	gyakorlat*	0	0	6	186
Egyéb hegesztési eljárások		0	0	0,5	15,5

Tantárgyak – Hegesztő (4 0715 10 08)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Hegesztett kötések minőségi követelményei	0	0	1	31
Munkavédelem	0,5	0	0,5	33,5
Szakmai koncentráció (portfólió készítés, szakmai számítás.)	0	0	1,5	46,5
Közismereti heti óraszám:	18	10	8,5	1271,5
Tanítási hetek száma (közismeret)	**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)	648	360	263,5	
Tanítási hetek száma (szakmai)	**36**	**36**	**31**	
Ágazati alapoktatás heti óraszám	9			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (heti)	8			
Ágazati alapoktatás éves óraszám	324			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (éves)	288			
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)		8	9,5	
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)		288	294,5	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)		17	17	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)		612	527	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	35	
Tanév összóraszáma:	1260	1260	1085	
Összefüggő nyári gyakorlat		140		
Összórakeret	1260	1400	1085	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	46,29%	51,43%	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel) - másodszakmás:	100%	27,69%	35,85%	

I.3.3. Villanyszerelő (4 0713 04 07)

Tantárgyak – Villanyszerelő (4 0713 04 07)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Magyar-Kommunikáció		2,5	1,5	1	175
Idegen nyelv (német vagy angol)		2	2	2	206
Matematika		2	1	0,5	123,5
Társadalomismeret		2,5	1,5	1	175
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		3,5	1,5	1,5	226,5
Digitális kultúra		1,5	1,5	1	139
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		0	0	0,5	15,5
Osztályközösség-építő Program		1	1	1	103
Munkavállalói ismeretek		0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv		0	0	2	62
Villamos alapismeretek	elmélet*	4	0	0	144
	gyakorlat*	4	0	0	144
Gépészeti alapismeretek	elmélet*	4	0	0	144
	gyakorlat*	4	0	0	144

Tantárgyak – Villanyszerelő (4 0713 04 07)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Elektrotechnika		0	1,5	1	85
Ipari elektronika		0	0	1	31
Villamos dokumentáció		0	1	1	67
Épületvillamosság 1.	elmélet*	0	1	0	36
	gyakorlat*	0	7	0	252
Villamos készülékek és berendezések 1.	elmélet*	0	1	0	36
	gyakorlat*	0	5	0	180
Villamos hálózatok1.	elmélet*	0	1	0	36
	gyakorlat*	0	5	0	180
Épületvillamosság 2.	elmélet*	0	0	4	124
	gyakorlat*	0	0	15,5	480,5
Villamos biztonságtechnika		0	1	1,5	82,5
Munkavédelem		0,5	1	0	54
Szakmai koncentráció (portfólió készítés, szakmai számítás.)		0	0,5	0,5	33,5
Közismereti heti óraszám:		18	10	8,5	1271,5
Tanítási hetek száma (közismeret)		**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)		648	360	263,5	
Tanítási hetek száma (szakmai)		**36**	**36**	**31**	
Ágazati alapoktatás heti óraszám		9			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (heti)		8			
Ágazati alapoktatás éves óraszám		324			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (éves)		288			
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)			6,5	9	
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)			234	279	
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (heti)			1,5		
Szakmai gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben (éves)			54		
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)			17	17,5	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)			612	542,5	
Rendelkezésre álló órakeret/hét		35	35	35	
Tanév összóraszáma:		1260	1260	1085	
Összefüggő nyári gyakorlat			140		
Összórakeret		1260	1400	1085	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):		100%	46,29%	50,00%	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel) - másodszakmás:		100%	27,69%	33,96%	

I.3.4. Asztalos (4 0722 08 01)

Tantárgyak – Asztalos (4 0722 08 01)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Magyar-Kommunikáció		2,5	1,5	1	175
Idegen nyelv (német vagy angol)		2	2	2	206
Matematika		2	1	0,5	123,5
Társadalomismeret		2,5	1,5	1	175
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		3,5	1,5	1,5	226,5
Digitális kultúra		1,5	1,5	1	139
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		0	0	0,5	15,5
Osztályközösség-építő Program		1	1	1	103
Munkavállalói ismeretek		0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv		0	0	2	62
Ábrázolási alapismeretek		3,5	0	0	126
Mérési alapismeretek		1	0	0	36
Fa és bútoripari alapgyakorlatok		8	0	0	288
Anyagismeret		1,5	1	1	121
Digitális alapismeret		1,5	0	0	54
Bútoripari termékek gyártása	elmélet*	0	2,5	2,5	167,5
	gyakorlat*	0	8	6	474
Épületasztalos-ipari termékek gyártása	elmélet*	0	2,5	2,5	167,5
	gyakorlat*	0	7	6	438
Asztalos gépismeret		0	2	3	165
Asztalosipari CAD-és CNC-technológia		0	1	2	98
Integratív ismeretek		0	1	1	67
Munkavédelem		1	0	0,5	51,5
Közismereti heti óraszám:		18	10	8,5	1271,5
Tanítási hetek száma (közismeret)		**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)		648	360	263,5	
Tanítási hetek száma (szakmai)		**36**	**36**	**31**	
Ágazati alapoktatás heti óraszám		9			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (heti)		8			
Ágazati alapoktatás éves óraszám		324			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (éves)		288			
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)			8	11,5	
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)			288	356,5	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)			17	15	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)			612	465	
Rendelkezésre álló órakeret/hét		35	35	35	
Tanév összóraszáma:		1260	1260	1085	
Összefüggő nyári gyakorlat			140		

Tantárgyak – Asztalos (4 0722 08 01)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Összórakeret	1260	1400	1085	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	46,29%	57,14%	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel) - másodszakmás:	100%	27,69%	43,40%	

I.3.5. Kőműves (4 0732 06 08)

Tantárgyak – Kőműves (4 0732 06 08)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Magyar-Kommunikáció		2,5	1,5	1	175
Idegen nyelv (német vagy angol)		2	2	2	206
Matematika		2	1	0,5	123,5
Társadalomismeret		2,5	1,5	1	175
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		3,5	1,5	1,5	226,5
Digitális kultúra		1,5	1,5	1	139
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		0	0	0,5	15,5
Osztályközösség-építő Program		1	1	1	103
Munkavállalói ismeretek		0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv		0	0	2	62
Építőipari alapismeretek		4	0	0	144
Építipari kivitelezési alapismeretek		9	0	0	324
Építőipari rajzi alapismeretek		2,5	0	0	90
Földmunkák, alapok	elmélet*	0	0,5	0,5	33,5
	gyakorlat*	0	1,5	1	85
Falszerkezetek	elmélet	0	1	1	67
	gyakorlat	0	3,5	3	219
Nyílásáthidalók, boltövek	elmélet	0	1	0,5	51,5
	gyakorlat	0	2	2,5	149,5
Koszorúk, födémek, boltozatok	elmélet	0	1	1	67
	gyakorlat	0	4	3	237
Lépcsők, rámpák	elmélet	0	0,5	0,5	33,5
	gyakorlat	0	2,5	2,5	167,5
Vakolási munkák	elmélet	0	0,5	0,5	33,5
	gyakorlat	0	3,5	2,5	203,5
Kültéri burkolatok	elmélet	0	0,5	0,5	33,5
	gyakorlat	0	0,5	2,5	95,5
Munka-és környezetvédelem		1	0	0	36
Szakmai portfólió		0	1	1	67
Szakmai számítások		0	1,5	2	116
Közismereti heti óraszám:		18	10	8,5	1271,5
Tanítási hetek száma (közismeret)		**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)		648	360	263,5	
Tanítási hetek száma (szakmai)		**36**	**36**	**31**	
Ágazati alapoktatás heti óraszám		8			

Tantárgyak – Kőműves (4 0732 06 08)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (heti)	9			
Ágazati alapoktatás éves óraszám	288			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (éves)	324			
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)		7,5	9,5	
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)		270	294,5	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)		17,5	17	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)		630	527	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	35	
Tanév összóraszáma:	1260	1260	1085	
Összefüggő nyári gyakorlat		140		
Összórakeret	1260	1400	1085	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	45,00%	51,43%	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel) - másodszakmás:	100%	25,96%	35,85%	

I.3.6. Festő, mázoló, tapétázó (4 0732 06 05)

Tantárgyak – Festő, mázoló, tapétázó (4 0732 06 05)		9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Magyar-Kommunikáció		2,5	1,5	1	175
Idegen nyelv (német vagy angol)		2	2	2	206
Matematika		2	1	0,5	123,5
Társadalomismeret		2,5	1,5	1	175
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		3,5	1,5	1,5	226,5
Digitális kultúra		1,5	1,5	1	139
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		0	0	0,5	15,5
Osztályközösség-építő Program		1	1	1	103
Munkavállalói ismeretek		0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv		0	0	2	62
Építőipari alapismeretek		4	0	0	144
Építőipari kivitelezési alapismeretek		9	0	0	324
Építőipari rajzi alapismeretek		2,5	0	0	90
Falfelületek festése díszítése	elmélet*	0	3	2,5	185,5
	gyakorlat*	0	7	7	469
Mázolási ismeretek	elmélet	0	2	2	134
	gyakorlat	0	5	5	335
Tapétázási munkák ismerete	elmélet	0	2	2	134
	gyakorlat	0	5	5	335
Munka-és környezetvédelem		1	0	0	36
Szakmai koncentráció		0	1	1	67
Közismereti heti óraszám:		18	10	8,5	1271,5

Tantárgyak – Festő, mázoló, tapétázó (4 0732 06 05)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	∑ (3 éves)
Tanítási hetek száma (közismeret)	**36**	**36**	**31**	
Közismeret (éves óraszám)	648	360	263,5	
Tanítási hetek száma (szakmai)	**36**	**36**	**31**	
Ágazati alapoktatás heti óraszám	8			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (heti)	9			
Ágazati alapoktatás éves óraszám	288			
Ágazati alapoktatás (gyakorlati) iskolai tanműhelyben (éves)	324			
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (heti)		8	9,5	
Szakmai elméleti oktatás óraszáma (éves)		288	294,5	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (heti)		17	17	
Szakmai gyakorlati oktatás szakképzési munkaszerződéssel (éves)		612	527	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	35	
Tanév összóraszáma:	1260	1260	1085	
Összefüggő nyári gyakorlat		140		
Összórakeret	1260	1400	1085	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel):	100%	46,29%	51,43%	
Arányosítási szorzószám (munkaszerződéssel) - másodszakmás:	100%	27,69%	35,85%	

I.3.7. Karosszérialakatos (4 0716 19 11) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0716 19 11)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5			7,5	
Javítás/gyártás	Karosszérialakatos szakmai ismeret		2	1	1,5	1
	Szerelés és javítás		3	2	1,5	3
	Hegesztés		2	1,5	1,5	2
Javítástechnológia/ gyártástechnológia	Előkészítő technológiák		0,5		0,5	
	Javítási technológiák		4	5	1,5	8
	Szereléstechnológiák		3	4	2	5
Berendezéstechnika	Karosszériajavító és -gyártó eszközök, berendezések		2	1,5	1,5	2,5
	Hegesztőberendezések		1,5	0,5	1	0,5
Minőségbiztosítási és logisztikai alapismeretek			1,5	1	1,5	1
Humán kompetencia, kommunikáció			1		1	1

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0716 19 11)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Támogató folyamatok	Karbantartás		2	1	2	1,5
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás			22,5	19,5	31,5	27,5
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	36,5	31	32,5	28,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140		160	

I.3.8. Szerszám- és készülékgyártó (4 0715 10 12) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0715 10 12)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5			7,5	
Gépészeti feladatok	Anyagismeret		1,5		1,5	
	Gépészeti ismeretek		2,5		2,5	
	Műszaki rajz		2	0,5	2	0,5
	Mérés és anyagvizsgálat		1,5		1,5	
	Gépészeti gyakorlatok		3		3	
	CAD-rajzolás			1,5		2
Szerszám- és készülékgyártási feladatok	Szerszám- és készülékgyártás		2,5	3,5	1	4,5
	Szerszám- és készülékgyártás gyakorlata		4	5,5	1	8,5
Szerzám- és készüléküzemeltetési feladatok	Üzemeltetés és karbantartás		1	2		4
	Üzemeltetés és karbantartás gyakorlata		2	3,5		6
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás			20	18,5	28,5	27,5
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	34	30	29,5	28,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140		160	

I.3.9. Divatszabó (4 0723 16 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0723 16 03)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
	Ábrázolási gyakorlat	3			3	
	Kreatív műhely	9			9	

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0723 16 03)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Kreatív ipari ágazati alapoktatás	Művészettörténeti alapismeretek	2			2	
	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5			0,5	
	Digitális szakmai ismeretek	1			1	
Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta-készítése		2		2	
	Textiltermékek gyártástechnológiája		1		1	
	Textiltermékek készítése gyakorlat		3		3	
Lakástextíliák készítése	Lakástextíliák gyártástechnológiája		1		1	
	Lakástextíliák készítése		3		3	
Anyag- és áruismeret	Anyagismeret		1,5		1,5	
	Áruismeret			1		1
Férfiruhák készítése (Férfi szabó szakirány)	Férfiruhák gyártástechnológiája		1,5	1,5		3
	Férfiruhák készítése gyakorlat		3,5	9		13
	Férfiruhák értékesítése			1		1
	Férfiruhák szerkesztése, modellezése		2,5	2,5	0,5	4,5
	Férfiruhák szerkesztése, modellezésegyakorlat		0,5	2		2,5
	Modellrajz és stílustan		0,5	1		1,5
Női ruhák készítése (Női szabó szakirány)	Női ruhák gyártástechnológiája		1,5	1,5		3
	Női ruhák készítése gyakorlat		3,5	9		13
	Női ruhák értékesítése			1		1
	Női ruhák szerkesztése, modellezése		2,5	2,5	0,5	4,5
	Női ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat		0,5	2		2,5
	Modellrajz és stílustan		0,5	1		1,5
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás (Férfi sz. szakir.)			20	18	27,5	26,5
Szakirányú oktatás (Női sz. szakir.)			20	18	27,5	26,5
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	34	29,5	28,5	27,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140		160	

I.3.10. Burkoló (4 0732 06 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0732 06 03)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5			3,5	
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9			9	
	Építőipari rajzi alapismeretek	2			2	
	Munka- és környezetvédelem	1			1	
A burkolás alapja	Burkolás előkészítés		2		2	
	Beltéri burkolatok		1		1	
	Kültéri burkolatok		1		1	
	Burkoló szakmai dokumentáció		2		2	
Hidegburkolatok	Hideg padlóburkolatok		7,5		5,5	3
	Hideg falburkolatok		7,5		5,5	3
	Hidegburkolatok dokumentációja		1,5	3		5
Melegburkolatok	Melegburkolás			5		5,5
	Melegburkolatok dokumentációja			1		1
Különleges burkolatok	Különleges burkolatok			5,5		5,5
	Különleges burkolatok dokumentációja			1		1
Térburkolatok	Térburkolás			4		4
	Térburkolatok dokumentációja			2		2
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás			22,5	23,5	33	32
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	36,5	35	34	33
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140		160	

II. A Bercsényi Miklós Intézményegység helyi tanterve[1]

II.1. Szakképző Iskola

II.1.1. Gépi- és CNC forgácsoló (4 0715 10 07)

Helyi tanterv az I.3.1. fejezetnél található

II.1.2. Ipari gépész (Ipar szakmairány) (4 0715 10 09) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5			7,5	
Gépészeti feladatok	Anyagismeret		2		1,5	0,5
	Gépészeti ismeretek		3		2,5	1
	Műszaki rajz		2		2	
	Mérés és anyagvizsgálat		2		2	
	Gépészeti gyakorlatok		3		2	1,5
	CAD-rajzolás			2		2
Gépelemek szerelési feladatai	Gépelemek		2,5	2,5	1,5	3,5
	Szerelési gyakorlat		8	7	4	12
Ipari gépész műveletek	Fémmegmunkálások			3		3
	Üzembehelyezés gyakorlata			6		6
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás			22,5	22,5	31,5	31,5
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	36,5	34	32,5	32,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140		160	

II.1.3. Gyártósori gépbeállító (4 0715 19 06) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5			7,5	
Mechatronikai alapok	Mechatronikai alapismeretek		6		4	2
	Mechatronika gyakorlat		11		8	3,5
	A gyártásszervezés alapjai			4,5		4,5

[1] Az intézményegységben a képzés a 2026-2027-es tanévtől - további intézkedésig - felfüggesztve

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Gyártósori gépek kezelése	Beállítási, szerelési és karbantartási gyakorlat		3	2		5,5
Gyártósori gépek beállítása	Gépsorok szerelése és karbantartása			3,5		3,5
	Gépsorok pneumatikus és hidraulikus elemeinek szerelése			3,5		3,5
	Szerszámkezelés gyakorlata			7		7
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás			20	22,5	28	31,5
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	34	34	29	32,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140			

II.1.4. Hegesztő (4 0715 10 08)

Helyi tanterv az I.3.2. fejezetnél található

II.1.5. Villanyszerelő (4 0713 04 07)

Helyi tanterv az I.3.3. fejezetnél található

II.1.6. Asztalos (4 0722 08 01)

Helyi tanterv az I.3.4. fejezetnél található

II.1.7. Ács (4 0732 06 01) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0732 08 01)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5			3,5	
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9			9	
	Építőipari rajzi alapismeretek	2			2	
	Munka- és környezetvédelem	1			1	
Ácsszerkezetek	Ácsszerkezetek		5	2	3,5	4
	Ácsszerkezetek készítése		13	6	8,5	11
Állványok	Állványok		1	3	1	3
	Állványok készítése		1	2	1	2
Zsaluzatok, dúcolások	Zsaluzatok, dúcolások			2		2
	Zsaluzatok, dúcolások készítése			3		3
Tetőfedések alapjai	Tetőfedések alapjai		1,5		1,5	
	Tetőfedések készítése		1	1	1	1

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0732 08 01)	1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Ágazati alapoktatás	16				
Szakirányú oktatás		22,5	19	32	26
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)		5	2,5		
Heti összóraszám:	34	36,5	30,5	33	27
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		140		160	

II.1.8. Épület- és szerkezetlakatos (4 0732 10 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0732 10 03)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5			7,5	
Szakmai alapismeretek	Műszaki dokumentáció		3		3	
	Gépészeti alapmérések		2		2	
	Anyagismeret, anyagvizsgálat		2		2	
Gépészeti kötési feladatok	Hegesztés		7	3		12
	Forrasztás		0,5		0,5	
	Ragasztás		0,5		0,5	
	Szegecselés		1		1	
	Csavarozás		1		1	
	Felületvédelem		1	1		2
Biztonságtechnika	Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem		0,5		0,5	
	Magasban végzett szerelések		1,5		1,5	
Épületlakatos feladatok	Épületlakatos szerkezetek			2		2
	Épületlakatos szerkezetek gyártása, beépítése, szerelése, karbantartása, javítása			6		6
Szerkezetlakatos feladatok	Szerkezetlakatos munkák			8		8
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás			20	20	28	32
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	34	31,5	29	33
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140		140	

II.1.9. Festő, mázoló, tapétázó (4 0732 06 05)

Helyi tanterv az I.3.6. fejezetnél található

II.1.10. Központifűtés- és gázhálózatrendszer-szerelő (4 0732 07 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől (4 0732 07 03)		1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.	1. évf.	2 évf.
Munkavállalói ismeretek		0,5			0,5	
Munkavállalói idegen nyelv				2		2
Épületgépészeti alapozás	Elektronikai alapozás	2			2	
	Épületgépészeti alapozás I.	3			3	
	Műszaki rajzismeret	2			2	
	Épületgépészeti mérések I.	2,5			2,5	
	Épületgépészeti csővezetékek	6			6	
Fűtéstechnika	Fűtési rendszerek I.		9		9	
	Fűtési rendszerek II.			5		5
Épületgépészeti munkák	Hegesztési alapismeretek		4		4	
	Épületgépészeti alapozás II.		2		2	
	Épületgépészeti mérések II.			4		4
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás			4		4
Gázellátás	Gázhálózatok I		8			8
	Gázhálózatok II			4		4
	Égéstermék elvezetés			4		4
Ágazati alapoktatás		16				
Szakirányú oktatás			23	23	31	31
Szabad órakeret (szakirányú oktatás)			5	2,5		
Heti összóraszám:		34	37	34,5	32	32
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140		160	

II.1.11. Burkoló (4 0732 06 03)

Helyi tanterv az I.3.10. fejezetnél található

II.1.12. Kőműves (4 0732 06 08)

Helyi tanterv az I.3.5. fejezetnél található

II.1.13. Divatszabó (4 0723 16 03)

Helyi tanterv az I.3.9. fejezetnél található

II.2. Szakképző iskolai képzés közismereti oktatás nélkül, nappali és esti tagozat

II.2.1. Ipari gépész szakképesítéshez (4 0715 10 09) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0715 10 09	1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő program	1	1
Munkavállalói ismeretek	0,5	

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0715 10 09		1. évf.	2 évf.
Munkavállalói idegen nyelv			2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5	
Gépészeti feladatok	Anyagismeret	1,5	0,5
	Gépészeti ismeretek	2,5	1
	Műszaki rajz	2	
	Mérés és anyagvizsgálat	2	
	Gépészeti gyakorlatok	2	1,5
	CAD-rajzolás		2
Gépelemek szerelési feladatai	Gépelemek	1,5	3,5
	Szerelési gyakorlat	4	12
Ipari gépész műveletek	Fémmegmunkálások		3
	Üzembehelyezés gyakorlata		6
Szakirányú oktatás		31,5	31,5
Heti összóraszám:		32,5	32,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.2. Hegesztő szakképesítéshez (4 0715 10 08) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0715 10 08		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5	
Gépészeti alapismeretek	Műszaki dokumentáció	3	
	Gépészeti alapmérések	2	
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	2	
Hegesztés alapismeretei		5,5	
Hegesztési feladatok	Fogyó elektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés)		7
	Gázhegesztés	1,5	6
	Fogyó elektródás védőgázas (MIG/MAG) ívhegesztés		8
	Volfrámelektródás semleges védőgázas ívhegesztés (TIG)		8
	Egyéb hegesztési eljárások		0,5

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0715 10 08		1. évf.	2 évf.
	A hegesztett kötések minőségi követelményei		0,5
Szakirányú oktatás		30	32
	Heti összóraszám:	31	33
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		140	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával.

II.2.3. Épület- és szerkezetlakatos szakképesítéshez (4 0732 10 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 10 03		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5	
Szakmai alapismeretek	Műszaki dokumentáció	3	
	Gépészeti alapmérések	2	
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	2	
Gépészeti kötési feladatok	Hegesztés		12
	Forrasztás	0,5	
	Ragasztás	0,5	
	Szegecselés	1	
	Csavarozás	1	
	Felületvédelem		2
Biztonságtechnika	Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	0,5	
	Magasban végzett szerelések	1,5	
Épületlakatos feladatok	Épületlakatos szerkezetek		2
	Épületlakatos szerkezetek gyártása, beépítése, szerelése, karbantartása, javítása		6
Szerkezetlakatos feladatok	Szerkezetlakatos munkák		8
Szakirányú oktatás		28	32
	Heti összóraszám:	29	33
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		140	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával.

II.2.4. Központifűtés- és gázhálózatrendszer-szerelő szakképesítéshez (4 0732 07 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 07 03		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Épületgépészeti alapozás	Elektronikai alapozás	2	
	Épületgépészeti alapozás I.	3	
	Műszaki rajzismeret	2	
	Épületgépészeti mérések I.	2,5	
	Épületgépészeti csővezetékek	6	
Fűtéstechnika	Fűtési rendszerek I.	9	
	Fűtési rendszerek II.		5
Épületgépészeti munkák	Hegesztési alapismeretek	4	
	Épületgépészeti alapozás II.	2	
	Épületgépészeti mérések II.		4
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás		4
Gázellátás	Gázhálózatok I		8
	Gázhálózatok II		4
	Égéstermék elvezetés		4
Szakirányú oktatás		31	31
Heti összóraszám:		32	32
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával.

II.2.5. Ács szakképesítéshez (4 0732 06 01) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 08 01		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5	
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9	
	Építőipari rajzi alapismeretek	2	
	Munka- és környezetvédelem	1	
Ácsszerkezetek	Ácsszerkezetek	3,5	4
	Ácsszerkezetek készítése	8,5	11
Állványok	Állványok	1	3
	Állványok készítése	1	2

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 08 01		1. évf.	2 évf.
Zsaluzatok, dúcolások	Zsaluzatok, dúcolások		2
	Zsaluzatok, dúcolások készítése		3
Tetőfedések alapjai	Tetőfedések alapjai	1,5	
	Tetőfedések készítése	1	1
Szakirányú oktatás		32	26
	Heti összóraszám:	33	27
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.6. Festő, mázoló és tapétázó szakképesítéshez (4 0732 06 05) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 06 05		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5	
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9	
	Építőipari rajzi alapismeretek	2	
	Munka- és környezetvédelem	1	
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése	5,5	12
Mázolási munkák fa-, fal-, fém- és speciális felületeken	Mázolási ismeretek	5	8
Tapétázási munkák	Tapétázási munkák ismerete	5,5	7,5
Szakirányú oktatás		31,5	27,5
	Heti összóraszám:	32,5	28,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.7. Kőműves szakképesítéshez (4 0732 06 08) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 06 08	1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program	1	1
Munkavállalói ismeretek	0,5	
Munkavállalói idegen nyelv		2

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 06 08		1. évf.	2 évf.
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5	
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9	
	Építőipari rajzi alapismeretek	2	
	Munka- és környezetvédelem	1	
Alépítményi munkák	Földmunkák, alapok	0,5	3
Felépítményi munkák	Falszerkezetek	3,5	5,5
	Nyílásáthidalók, boltövek	1,5	2,5
	Koszorúk, födémek, boltozatok	5	4,5
	Lépcsők, rámpák	2,5	3
Befejező munkák	Vakolási munkák	3	2
	Kültéri burkolatok		3
Komplex szakmai ismeretek	Szakmai portfólió	1,5	1
	Szakmai számítások		3,5
Szakirányú oktatás		33,5	30
	Heti összóraszám:	34,5	31
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.8. Burkoló szakképesítéshez (4 0732 06 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 06 03		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5	
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9	
	Építőipari rajzi alapismeretek	2	
	Munka- és környezetvédelem	1	
A burkolás alapja	Burkolás előkészítés	2	
	Beltéri burkolatok	1	
	Kültéri burkolatok	1	
	Burkoló szakmai dokumentáció	2	
Hidegburkolatok	Hideg padlóburkolatok	5,5	3
	Hideg falburkolatok	5,5	3
	Hidegburkolatok dokumentációja		5
Melegburkolatok	Melegburkolás		5,5

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0732 06 03		1. évf.	2 évf.
	Melegburkolatok dokumentációja		1
Különleges burkolatok	Különleges burkolatok		5,5
	Különleges burkolatok dokumentációja		1
Térburkolatok	Térburkolás		4
	Térburkolatok dokumentációja		2
Szakirányú oktatás		33	32
Heti összóraszám:		34	33
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.9. Asztalos szakképesítéshez (4 0722 08 01) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0722 08 01		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Fa-és bútoripari alapozás	Ábrázolási alapismeretek	3,5	
	Mérési alapismeretek	1	
	Fa- és bútoripari alapgyakorlat	8	
	Anyagismeret	1,5	
	Digitális alapismeretek	1,5	
Asztalosipari termékek gyártása	Bútoripari termékek gyártása	5	9
	Épületasztalos-ipari termékek gyártása	3,5	9,5
Gépkezelési ismeretek	Asztalos gépismeret	1	3
	Asztalosipari CAD- és CNC-technológia	1	2
Gyártás-előkészítési feladatok	Anyagismeret	0,5	2
	Integratív ismeretek	1	1
Szakirányú oktatás		27,5	26,5
Heti összóraszám:		28,5	27,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		140	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.10. Gyártósori gépbeállító szakképesítéshez (4 0715 19 06) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0715 19 06	1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program	1	1
Munkavállalói ismeretek	0,5	

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0715 19 06		1. évf.	2 évf.
Munkavállalói idegen nyelv			2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5	
Mechatronikai alapok	Mechatronikai alapismeretek	4	2
	Mechatronika gyakorlat	8	3,5
Gyártósori gépek kezelése	A gyártásszervezés alapjai		4,5
	Beállítási, szerelési és karbantartási gyakorlat		5,5
Gyártósori gépek beállítása	Gépsorok szerelése és karbantartása		3,5
	Gépsorok pneumatikus és hidraulikus elemeinek szerelése		3,5
	Szerszámkezelés gyakorlata		7
Szakirányú oktatás		28	31,5
	Heti összóraszám:	29	32,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.11. Villanyszerelő szakképesítéshez (4 0713 04 07)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0713 04 07		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8	
	Gépészeti alapismeretek	7,5	
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	1,5	1,5
	Ipari elektronika		1
	Villamos dokumentáció	1	1
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika	1	1
	Munkavédelem	1	
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	3	2
(Épületvillamosság szakmairány)	Épületvillamosság 2.		14
	Villamos készülékek és berendezések 1	3	2
	Villamos hálózatok 1.	5	
(Villamoshálózat szakmairány)	Villamos készülékek és berendezések 1	3	2
	Villamos hálózatok 1.	5	
	Villamos hálózatok 2.		14

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0713 04 07		1. évf.	2 évf.
Villamos készülék és berendezés szakmairány	Villamos készülékek és berendezések 1	3	2
	Villamos készülékek és berendezések 2		14
	Villamos hálózatok 1.	5	
Szakirányú oktatás (Épület vill. szakir.)		31	22,5
Szakirányú oktatás (Villamoshál. szakir.)		31	22,5
Szakirányú oktatás (Villamos kész. és ber.. szakir.)		31	22,5
Heti összóraszám:		32	23,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.2.12. Divatszabó (4 0723 16 03) (képzés felfüggesztve)

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0723 16 03		1. évf.	2 évf.
Osztályközösség-építő Program		1	1
Munkavállalói ismeretek		0,5	
Munkavállalói idegen nyelv			2
Kreatív ipari ágazati alapoktatás	Ábrázolási gyakorlat	3	
	Kreatív műhely	9	
	Művészettörténeti alapismeretek	2	
	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5	
	Digitális szakmai ismeretek	1	
Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta-készítése	2	
	Textiltermékek gyártástechnológiája	1	
	Textiltermékek készítése gyakorlat	3	
Lakástextíliák készítése	Lakástextíliák gyártástechnológiája	1	
	Lakástextíliák készítése	3	
Anyag- és áruismeret	Anyagismeret	1,5	
	Áruismeret		1
Férfiruhák készítése (Férfi szabó szakirány)	Férfiruhák gyártástechnológiája		3
	Férfiruhák készítése gyakorlat		13
	Férfiruhák értékesítése		1
	Férfiruhák szerkesztése, modellezése	0,5	4,5

Tantárgyak – 2020/21-es tanévtől 4 0723 16 03		1. évf.	2 évf.
	Férfiruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat		2,5
	Modellrajz és stílustan		1,5
Női ruhák készítése (Női szabó szakirány)	Női ruhák gyártástechnológiája		3
	Női ruhák készítése gyakorlat		13
	Női ruhák értékesítése		1
	Női ruhák szerkesztése, modellezése	0,5	4,5
	Női ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat		2,5
	Modellrajz és stílustan		1,5
Szakirányú oktatás (Férfi sz. szakir.)		27,5	26,5
Szakirányú oktatás (Női sz. szakir.)		27,5	26,5
Heti összóraszám:		28,5	27,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160	

Az esti képzés szakmai programja megegyezik a nappali rendszerű képzés szakmai programjával

II.3. 2 évfolyamos szakképző iskola érettségire felkészítő évfolyam

II.3.1. 2 évfolyamos szakképző iskola érettségire felkészítő (Esti tagozat)

Ssz.	Tantárgy	Heti óraszám		Heti óraszám		Megjegyzés
		12. évf.		13. évf.		
		Kötelező óra	Csoport bont	Kötelező óra	Csoport bont	
1.	Magyar nyelv és irodalom	4		4		
2.	Idegen nyelv	3	3	4	4	
3.	Matematika	4		4		
4.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4		4		
5.	Természetismeret	1				
6.	Informatika	2		2		
7.	Osztályközösség-építő program					
	Kötelező óraszám összesen	18		18		

II.4. Iskolai rendszerű felnőttoktatás

II.4.1. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 5-8. évfolyam. Esti tagozat

Ssz.	Tantárgy	Heti óraszám				Megjegyzés
		5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	
1.	Anyanyelv, kommunikáció	1	1	1	1	

2.	Magyar irodalom	2	2	2	2	
3.	Matematika	3	3	3	3	
4.	Fizika	1	1	1	1	
5.	Kémia	1	1	1		
6.	Földrajz	1	1			
7.	Biológia	1	1			
8.	Történelem és állampolgári ismeretek	1	1	1	1	
9.	Művészeti ismeretek			1	1	
10.	Informatika	1	1	1	2	
11.	Idegen nyelv (angol, német)	2	2	2	2	
12.	Osztályközösség-építő program	1	1	1	1	
13.	Helyi: Pályaorientáció			1	1	
	Kötelező óraszám összesen	15	15	15	15	

II.4.2. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 5-8.évfolyam. Levelező tagozat

Ssz.	Tantárgy	Heti óraszám				Megjegyzés
		5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	
1.	Anyanyelv, kommunikáció	1	1	0,5	0,5	
2.	Irodalom	1	1	1	1	
3.	Matematika	2	2	1,5	1,5	
4.	Fizika			1	1	
5.	Kémia			1	1	
6.	Földrajz	1	1			
7.	Biológia	1	1			
8.	Történelem és állampolgári ismeretek	1	1	1	1	
9.	Művészeti ismeretek				1	
10.	Informatika			1	1	
11.	Idegen nyelv (angol, német)	2	2	2	1	
12.	Osztályközösség-építő program	1	1	1	1	
	Kötelező óraszám összesen	10	10	10	10	

III. Helyi tantervek Csodavár Általános Iskola intézményegységben

Az 1 – 8 évfolyamokon a *Magyar nyelv és irodalom* tantárgyat *Magyar nyelv* illetve *Irodalom* néven tanítjuk és értékeljük.

III.1. Általános iskola

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam (2020-2021-től)				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Irodalom / **Magyar nyelv**	7	7	5	5
Matematika	4	4+1*	4	4
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
1. idegen nyelv				2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összóraszám:	22	23	22	23
min	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	2	2
max	24	24	24	25

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam (2020-2021-től)				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Irodalom	2	2	2	2
Magyar nyelv	2+1*	2	1	1+1*
Matematika	4	4	3+1*	3+1*
Történelem	2	2	2	2
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1
1. idegen nyelv	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Állampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret		1		
Természettudomány	2	2		

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam (2020-2021-től)				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Dráma és színház			1	
Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	1	1	1
Összesen:	27	27	29	28
Összóraszám:	27	27	29	28
min	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret:	1*	2	2*	2*
max	28	28	30	30

*Kerettantervhez képest szabadon tervezhető órák miatti eltérés.

IV. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

IV.1. Általános elvek

IV.1.1. A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazás a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramját,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, illetve az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, iskolai osztályban a sajátos nevelési igényű tanulók számára külön szervezett (gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményekben) nevelésére-oktatására.

IV.1.2. Az Irányelv célja

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél. Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a tanulást megalapozó pszichikus funkciók, képességek, készségek kialakítása, fejlesztése kiemelt szerepet kapjon a teljes alapfokú oktatás szintjén, de különösen az általános iskola alsó tagozatán, illetve ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is visszanyúljon;
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit;
- a sérült képességek, készségek, kompetenciák habilitációs, rehabilitációs, célú korrekciójának területeit;
- a nevelés-oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

IV.1.3. A sajátos nevelési igényű tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátása

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit;

b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

IV.1.3.1. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét – az általános elveken túl – átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

b) A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanulási-tanítási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

c) A sajátos nevelési igényű, ugyanakkor kiemelt tehetségű tanulók ellátása esetén a habilitációs, rehabilitációs tevékenység mellett kell megjelenniük a tehetséggondozás feladatainak.

IV.1.3.2. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

a) A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékosságból, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosságból, autizmus spektrumzavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.

b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.

c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.

d) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése.

e) Társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása.

f) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

IV.1.3.3. A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

a) A sajátos nevelési igény típusa és súlyossága.

b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.

c) A sajátos nevelési igényű tanuló

ca) életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,

cb) képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,

cc) érzelmi szükségletei, állapota, attitűdje,

cd) korai fejlesztésben és gondozásban való részvétele, a korai időszak fejlődésmenete.

d) A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, az átvezetés, a továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

a) az intézmény pedagógiai programjában,

b) a helyi tantervben,

c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),

d) az egyéni fejlesztési tervben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása;
2. a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában;
4. a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt.

IV.1.4. A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés- oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal,

amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagok;
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok; fejlesztő helyiségek;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, illetve osztálytermi foglalkoztatásának megvalósulásához;
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat).

IV.1.5. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, a tanuló képességei kibontakoztatásának érdekében.
- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlat e-bank, iskolai „forrásközpont” működtetése – a pedagógusok által kidolgozott egyes differenciált tananyagok, feladatlapok stb. felhasználásával, melyeket az iskola minden pedagógusa használhat, illetve minden pedagógus gyarapítja az anyagokat.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
  - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;

- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- a neurodiverzitást figyelembe vevő oktatási módszerek, rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoz létre, melyben érvényesül a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, konduktor

a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;

b) javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);

c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;

d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;

e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;

f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;

g) támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztenstől), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján –

   – terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;

- alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben;
- segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló nevelési-oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében ismerjék meg az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.

IV.1.6. A kollégiumot is magukban foglaló intézmények pedagógiai programja

A sajátos nevelési igényű tanulók egy része többcélú – kollégiumot (diákotthont) is magába foglaló – gyógypedagógiai intézményben teljesíti tankötelezettségét. Az intézmények pedagógiai programját az Irányelvben megfogalmazott célok, tartalmak és feladatok, valamint a Kollégiumi nevelés alapprogramjának figyelembevételével kell elkészíteni.

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.

A diákotthoni foglalkozások szervezésekor kiemelt szerepet kap:

- a szocializációt segítő képességek fejlesztése;
- az egyéni tanulási és ismeretszerzési technikák megtanulása, alkalmazása;
- az egészséges életmódra nevelés – a tanuló speciális igényeihez igazítva az egészség megőrzéséhez szükséges technikák, képességek megszerzése, megőrzése;
- a környezeti nevelés, a saját környezet egyéni igényeknek megfelelő kialakítása;
- a szabadidős program, önkiszolgálás, munka, tehetséggondozás, felzárkóztatás, társas kapcsolatok, közösségi tevékenységek alkalmazása, amelyek a tanuló eredményes társadalmi beilleszkedését segítik elő.

V. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

V.1. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz, részben idegrendszeri fejlődési zavarokat, részben a magatartás-szabályozás más zavarait. Az idegrendszeri fejlődési zavarok nagy csoportjából ebbe a kategóriába tartozik a specifikus tanulási zavar és a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD). Ezeknek az állapotoknak közös vonása, hogy a hátterükben mindig eltérő idegrendszeri fejlődés áll, ami számos esetben genetikai okokra visszavezethető vagy pre-, illetve perinatálisan (magzati korban vagy a születés körüli időszakban) szerzett, nem a környezet vagy a nevelés hatására alakulnak ki, és a zavar a korai életkortól kezdve jelen van. Ezzel szemben a magatartásszabályozási zavarok általában nem az eredendően eltérő idegrendszeri fejlődés talaján alakulnak ki, hanem az idegrendszer biológiai sérülékenysége és a rossz környezeti feltételek, elégtelen bánásmód, tartósan extrém magas stressz együttes következményeként jönnek létre.

Kívánatos lenne az egyéb pszichés fejlődési zavar kifejezés helyett erre a meglehetősen heterogén tanulói csoportra a Nemzeti köznevelési törvényben zárójelben szereplő **tanulási, figyelem- és magatartás-szabályozási zavar** megnevezést mint SNI főcsoport-elnevezést használni. Ezt elméleti és gyakorlati szempontok, valamint a nemzetközi terminológiahasználat is indokolja.

- A (specifikus) **tanulási zavar** egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben. Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara. A specifikus tanulási zavar iskolai alulteljesítést eredményez, de nem minden iskolai alulteljesítés mögött áll specifikus tanulási zavar. Bár a (specifikus) tanulási zavarral küzdő gyerekek adott területeken gyenge teljesítményt produkálnak, nehézségeik ellenére bizonyos tanulási területeken akár kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, bizonyos területeken tehetségesek. Ez a paradox tanulási helyzet számtalan feszültséget, meg nem értést indukál mind az érintett tanulóban, mind a szülőben, pedagógusban.
    - Az **olvasási zavar** (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.

- A **helyesírási zavar** (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.
- Az **íráskivitelezés** (íráskép) **zavara** (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.
- A **számolási zavar** (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következményesen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.

Mindezen tünetek markánsan és perzisztensen/tartósan fennállva jelentkeznek, nem tekinthetők csupán fejlődési késésnek. A (specifikus) tanulási zavarok hátterében a nyelvi rendszer eltérő fejlődése, a munkaemlékezet gyengesége, valamint az információfeldolgozás sajátos szerveződése áll. Mindezek mellett gyakran mutatkoznak a mozgásszervezés, kézügyesség, bizonytalan kézpreferencia, téri tájékozódás, vizuális észlelés, szenzoros integráció, végrehajtó működés nehézségei.

– A hétköznapi nyelvhasználatban is egyre gyakrabban felbukkanó **ADHD** kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul **figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar**), mely

- **figyelemhiánnyal** és/vagy
- **túlmozgással** (hiperaktivitás) és **impulzivitással** jellemezhető.

A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat.

Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet. A szakirodalom szerint az iskoláskorú gyermekek kb. 5%-át érintő, a tanulási teljesítményt és a viselkedésszervezést jelentős mértékben befolyásoló, támogatás hiányában rontó, idegrendszeri fejlődési zavar, mely jelentős mértékben aluldiagnosztizált, számos esetben a diagnózis és a sajátos nevelési igény megállapítása nélkül van jelen a köznevelés színterein. A mindennapi oktatási, nevelési helyzetekben ennek következménye a szétszórtság, feledékenység, a figyelem könnyű elterelhetősége, huzamosabb ideig történő fenntartásának nehezítettsége, az egymást követő utasítások megjegyzésének nehézsége, a feladatok megfelelő sorrendjének kialakítási problémái és a véghezvitel nehézsége, saját holmik gyakori elhagyása, mások félbeszakítása, mérlegelés nélküli beszéd és cselekvés, ami gyakran inadekvátnak vagy erőszakosnak is tűnhet. Nehéz az érintett tanulók számára az önszabályozás és önirányítás, a mindennapi élethez szükséges tevékenységek szervezése, a célorientált cselekvés tervezése, kivitelezése, az érzelmek szabályozása. Mindezek gyakran alulteljesítést eredményeznek az iskolai haladásban is.

Az ADHD számos erősséggel is együtt jár. Az érintett tanulók kreatívak, kíváncsiak, lelkesek és kockázatvállalók, sikerorientáltak, szokatlan és eredeti ötleteikkel, javaslataikkal értékes tagjai a tanulóközösségnek. Számukra érdekes témákban elmélyült érdeklődést mutatnak és kimagasló teljesítményre is képesek lehetnek. Megfelelő támogatás mellett hihetetlen

energiáikkal rengeteg feladatot ellátnak, pozitív értelemben motorjai lehetnek a tanulási folyamatnak.

Az ADHD hátterében a végrehajtó funkciók gyenge és/vagy eltérő szerveződése áll, amely a munkamemória (rövid távú emlékezetben megtartott elemek és az ezekkel való mentális műveletvégzés), a viselkedésgátlás (gátlás kontroll), a kognitív flexibilitás (rugalmas váltás) és a figyelem működését befolyásolja.

A viselkedésszabályozás problémái ADHD-ban az érzelmi kontroll gyengeségében, az önmaguk vagy mások felé irányuló agresszióban, szorongásban, az én-szabályozás gyengeségében, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció (saját tudásról való tudás, kognitív önreflexió) eltérő fejlődésében mutatkoznak meg. Minthogy a magatartás-jellemzőkben hasonlóság figyelhető meg a magatartásszabályozási zavarral, fontos hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer-működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara, és nem kizárólag környezeti ártalom húzódik meg.

– A **magatartásszabályozási zavar** is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt

  - **impulzuskontroll-zavar**t (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
  - **diszruptív** (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
  - **diszszociális** (normasértő, agresszív, megbotránkoztató) **viselkedészavarokat** értünk.

  A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak. Szakszerű állapotfelmérés és intervenció szükséges ahhoz, hogy az érintett tanuló és tanulóközösség hatékony tanulása megvalósulhasson. Az ADHD és a magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó állapotok gyakran együttesen is előfordulnak, illetve más idegrendszeri fejlődési zavarokkal is együtt járhatnak (komorbiditás). A tanulási zavar gyakran együtt jár figyelemhiányos/hiperaktivitás zavarral (ADHD), nyelvfejlődési zavarral vagy fejlődési mozgáskoordinációs zavarral. Megfelelő intervenció hiányában a hosszú távon fennálló tanulási kudarcok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (szorongásos, kényszeres zavarok, érzelem- és magatartásszabályozási problémák) alakulhatnak ki. A fenti zavarok együttesen súlyos és tartós tanulási problémákhoz vezethetnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók gyakran élnek át kudarchelyzetet, sikertelenséget, elutasítást, amelynek következtében az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség vagy ellenállás, önértékelési zavarok, különböző jellegű és mértékű társas interakciós és alkalmazkodási problémák alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladtával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő. Az idegrendszer csökkent

terhelhetőségének jelei az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkoznak, hogy a tanulók általában fáradékonyabbak, a változásokra érzékenyebbek, nehezebben tűrhetnek zajokat, szenzorosan könnyen túlterhelődnek, nehezen viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra, fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

V.2. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi habilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történhet. Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetségazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatban, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével. Beilleszkedésük segítését intézményi pszichológus is támogathatja.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában vagy intenzív terápiás és oktatási céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. beszédfogyatékossággal társulva logopédiai osztályban, tagozaton vagy gyógypedagógiai intézményben) történhet.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;

- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

V.3. Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

A pozitív énkép és önértékelés kialakítása érdekében a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek és már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek! Ehhez az elváráshoz kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek a várt és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

Az alapelvek megvalósítása érdekében feladat:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;

- differenciálás megvalósítása:
  - a feladatok megoldásához hosszabb idősávokat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
  - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani;
  - az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
  - ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbözőségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekintse;
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek a tanulási környezetet is illesztik a tanuló egyedi jellemzőihez, és az ehhez igazodó, a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezését támogatják.

További feladat a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarctűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A pedagógusoknak olyan tanulási tapasztalatokra, tanítási módszerekre és támogató stratégiákra szükséges támaszkodniuk, amelyek figyelembe veszik

- a tanulók azonosított tanulási szükségleteit,
- érdeklődését,
- tehetségét,
- célkitűzéseit,
- kulturális hátterét.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelemkoncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segíthető a tanulás konszolidációja, biztosítható a megfelelő terhelés, valamint a figyelem fenntartása.

V.3.1. Olvasási zavar

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel;

b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;

c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;

d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;

e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;

f) szövegértési stratégiák kialakítása;

g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;

h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;

i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolattérképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépírással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;

j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;

k) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;

l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,

b) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,

c) modalitásspecifikus integráció fejlesztése,

d) különböző észlelési funkciók fejlesztése.

V.3.2. Íráskép zavara

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);

b) a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;

b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;

c) a mozgáskoordináció fejlesztése;

d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;

e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;

f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;

g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;

h) a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

V.3.3. Helyesírás zavara

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségszintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;

b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;

c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;

d) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;

b) beszédpercepció fejlesztése;

c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;

d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;

e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

V.3.4. Számolási zavar

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;

b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;

c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;

d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;

e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;

f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;

g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;

h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;

b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;

c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;

d) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;

e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

V.3.5. Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;

b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;

c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;

d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;

e) fokozott egyéni bánásmód;

f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;

g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;

h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;

i) feladatkivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;

j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;

b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;

c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;

d) a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;

e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;

f) koncentráció fejlesztése;

g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;

h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;

i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

V.3.6. Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;

b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;

c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;

d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,

b) érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,

c) kommunikáció fejlesztése,

d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,

e) megküzdési képesség fejlesztése,

f) figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

V.4. A Nat alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de a kompetenciaterületek, tanulási területek és tudástartalmak (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak.

A helyi tantervben az egyes tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, megvalósításukat a gyermekkel foglalkozó pedagógus és gyógypedagógus közösen támogatja az egyéni fejlesztési tervben rögzítettek alapján, és ennek megvalósulását rendszeresen felülvizsgálják.

Mindennek megvalósulása az osztálytermi környezetben folyó munka és az egyéni vagy kiscsoportos habilitatív/rehabilitatív tevékenység, valamint az esetmegbeszélés, teamtanítás, közös tervezés, közös értékelés, tananyag-adaptáció együttes alkalmazásával lehetséges.

A Nat kiemelt célkitűzése az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölcsönös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együttgondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelést-oktatást végző intézmények között **valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információáramlás támogatja.**

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell hogy jelenjenek.

V.4.1. Kulcskompetenciák fejlesztése

V.4.1.0. Alapkompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében kiemelt jelentőségű az alapkompetenciák kialakítása: az olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez szükséges nyelvi funkciók, mennyiségi, számfogalmi (készségszintű, elvont számolás kis számköröktől kezdve), téri-vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere. Az alapkompetenciák fejlesztése elsősorban az alapozó négy évfolyam feladata, ugyanakkor az érintett gyermekeknél a felsőbb évfolyamokon átívelve szükséges e kompetenciák stabilizálása, a lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás csökkentése érdekében is.

V.4.1.1. A tanulás kompetenciái

Kiemelt fejlesztési terület az érintett gyermekek aktív, önirányított tanulási kompetenciájának kialakítása a tanulási területeken átívelve. Tudatosítani kell a tanulóban az erősségeit és gyengeségeit/nehézségeit, valamint hangsúlyozni szükséges, hogy az eltérő információfeldolgozási stratégia és tanulási stílus nem feltétlenül hibás, csupán a megismerés másfajta útja. A tanulóval közösen meg kell találni azt a tanulási-kognitív stílust, mely illeszkedik képességmintázatához és személyiségéhez, s mellyel hatékony, önálló tanulóvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogathatja őt. Lépésekre bontott, idői ütemezést

is tartalmazó, elérhető tanulási tervek összeállítása szükséges. Lényeges elem a kíváncsiság, önreflexió és önellenőrzés iránti igény felkeltése és fenntartása, valamint annak a megerősítése, hogy a tanulás természetes velejárója a hibázás, s ezt kellő belátással, türelemmel és problémaérzékenységgel erőforrássá lehet tenni. Lényeges továbbá a saját tanulásért érzett felelősségvállalás kialakítása, a kitartás erősítése és az érintett gyermekek kimozdítása a tanult tehetetlenségből, azáltal, hogy megélik saját kompetenciájukat és kontrolljukat a tanulási tevékenységük felett.

V.4.1.2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára gyakran nehézséget jelent

- mások arckifejezésének, érzelmeinek leolvasása és értelmezése;
- a gesztusok, testbeszéd felismerése, értelmezése;
- a másik hanghordozásának, hangsúlyának, hangerejének észlelése, ezek jelentésének, üzenetének értelmezése;
- megőrizni és tiszteletben tartani mások személyes terét;
- szociálisan megfelelő módon érintkezni másokkal;
- gondolatokat, érzéseket, szükségleteket és benyomásokat hatékonyan, összeszedetten kifejezni.

A tanulás-tanítás során ki kell aknázni a kommunikációs helyzetekben meglévő fejlesztési lehetőségeket a fenti kommunikációs kompetenciák gyakorlására, a metakognitív viselkedési stratégiák kialakítására, például kooperatív technikák, projektmunkák alkalmazásával.

V.4.1.3. A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. A szövegszerkesztő, a bemutatókészítő, az adatkezelő, az adatfeldolgozó, a grafikus, hang-, videoszerkesztők hatékonyan használhatók fel a tananyag adaptálására, ezáltal a nehézségek leküzdésére, valamint tehetséggondozásra. Az érintett gyermekek sérülékenysége miatt különösen fontos, hogy tisztában legyenek a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveivel, megtanulják, hogyan lehet megvédeni a magánszférát, a személyes adatokat és a digitális identitást.

V.4.1.4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tudomány és technológia iránti érdeklődés, nyitottság felkeltése azért lényeges, mert az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók negatív énképük, önértékelésük miatt gyakran elveszítik az intellektuális nyitottságukat, különösen a kognitív kihívással telített helyzetekben. Valós, érdeklődési körükbe eső problémamegoldás során megtanulják alkalmazni az analizáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodási formákat, valamint az induktív (rávezető, egyediből az általános felé mutató), deduktív (levezető, általánosból az egyedire mutató) és abduktív (hipotézisalkotás, célja a magyarázat) következtetések szabályait, alkalmazási területeit.

V.4.1.5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekek gyakran nehezen boldogulnak családi és intézményi kapcsolataikban, nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók.

A kortársközösség a tanulási, viselkedésszervezési problémáik miatt kevésbé elfogadó lehet velük szemben, ezért mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati hálók kiépítését, fenntartását. Fontos, hogy megtanulják az érzelmek és más szociális jelzések felismerését, a metakommunikatív jelzések megértését, az érzelmek, vágyak, célok, gondolatok megfelelő kifejezését és értelmezését. A társas interakció az egészen alapvető készségektől (pl. üdvözlés) az összetett készségekig (pl. érzelmileg feszült helyzetben kritika elfogadása) számos elemből tevődik össze, alapjai jellemzően a családi szocializáció során kerülnek elsajátításra, melyeket az intézményes nevelés megerősít, kiegészít. Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett tanulók esetében – az eltérő fejlődésmenet következtében – hiányos vagy nem megfelelő lehet a szociális készségek készlete (különösen ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), vagy az ismételt rossz tapasztalatok és kudarcok következtében gátoltság, visszahúzódás (különösen tanulási zavarok esetén), esetleg a kritikai mérlegelés hiánya alakulhat ki, valamint a végrehajtó működések gyengesége miatt tartós jellemzője is lehet a fejlődésnek, ezért a pedagógiai figyelemnek fokozott mértékben ki kell terjednie ennek a kompetenciának a fejlesztésére. A kortárskapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához szükséges készségek fejlesztésével, a kapcsolatépítés facilitálásával/ösztönzésével lehetőség adódik a szociális viselkedéselemek fejlesztésére, gyakorlására. Lényeges az érintett tanulók kimozdítása az esetleges passzivitásból, az iskolai életben való aktív részvétel támogatása. Támogatni kell a tanulóban a felelősségvállalást, a gondoskodást, a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, a kockázatvállalást, a konfliktushelyzetekben az asszertivitásra támaszkodó konfrontációt is.

V.4.1.7. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók rezilienciáját (a nehézségekhez való rugalmas és adaptív alkalmazkodáshoz szükséges készségek) és rekreációját egyaránt támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

V.4.1.8. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében hangsúlyos szerepe van az iskolák pályaorientációs tevékenységének, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többlettámogatási, méltányossági lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltság, az innovációs készség kialakítására.

V.4.2. Egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlások

Az egyes tanulási területekre vonatkozó tanulási célok elérését, a fejlesztésre fordított időt, a tananyag adaptálásának módszereit nem lehet egységesen az egyéb pszichés fejlődési zavarra vonatkoztatni. Az érintett tanulócsoport heterogenitása miatt lényeges megismerni a tanuló problémájának természetét, mélységét, az információfeldolgozás sajátosságait s az egyéni szükségleteket. A Magyar nyelv és irodalom, a Matematika, az Idegen nyelv, a Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területek fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet. Az egyéb pszichés fejlődési zavar típusától, súlyosságától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Ugyanakkor minden tanulási terület (tantárgy) esetében fontos:

- a tantervi adaptáció;
- az éppen szükséges és elégséges módosítás és támogatás;

- a támogató pedagógiai környezet;
- a tananyagot úgy kell megtervezni és felépíteni, hogy az befogadható legyen a tanulók számára, illeszkedjen előzetes tudásukhoz, érdeklődésükhöz, aktiválja a tanulók kognitív sémáit;
- módszertani sokrétűség;
- differenciált rétegmunka;
- segédeszköz használata, pl. laptop, számológép, szoftveres támogatás;
- multiperspektivitás: egy probléma több szempontból való megközelítése, különböző alkalmazási példák behozása a tanulási folyamatba;
- önhatékonyság érzésének megtapasztaltatása, valamint az önirányítás lehetőségének biztosítása;
- a tanulási stratégia kialakítása mellett az egyéni tanulási stílus megismerése, figyelembevétele;
- multiszenzorialitás: a tanulók számára a minél több érzékszerv bevonását igénylő tanulás, valamint a motoros tapasztalatszerzés fontossága. A tanulás során a lehető legtöbb érzékelési tapasztalat megszerzésének biztosítása a cél, melyhez a konkrét tárgyak, applikációk, infokommunikációs eszközök, modellek bevonása szükséges;
- hozzáférhetőség biztosítása: itt egyrészt a fizikai akadályok leküzdése fontos, látja-e, hallja-e minden gyermek a pedagógust, a demonstrációt, hozzáfér-e a különböző szemléltetőeszközökhöz (van-e belőlük elég). Az ún. nyitott polcok, sarkok, illetve az ezeken elhelyezett, a tanulás aktuális tematikájához illeszkedő könyvek, eszközök, modellek szintén növelik a hozzáférhetőséget. Ugyanilyen jelentőségű a tananyagokhoz való hozzáférhetőség is. Minden tanuló számára hozzáférhető-e az órán feldolgozandó szöveg, vagy van-e olyan tanuló, akinek a számára nagyobb méretű, illetve adaptált szövegverzióra van szükség, mely akár hosszúságában, akár a fogalomhasználatában eltér az eredetileg használttól.

V.4.2.1. Magyar nyelv és irodalom

A grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén kiemelten fontos.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése szükséges a dekódolás tanítása előtt. Az olvasás, írás kognitív bázisképességeinek megalapozása elengedhetetlen előfeltétele az olvasástanulás megkezdésének. A szódekódolás tanítása, a betű-hang asszociációk kialakítása kellő módszertani tudatossággal és a gyermek haladásához igazított idői ütemezéssel történjen!

A grafomotoros ügyetlenség gyakran okoz technikai értelemben nehézséget az írástanulás során, a lassú írástempó mellett a nehezen olvasható vagy olvashatatlan íráskép is jellemző lehet. Éppen ezért lényeges, hogy a késleltetett, elnyújtott írástanítást grafomotoros alapozás előzze meg, a finommotoros tevékenységek számtalan lehetőségét kiaknázva. Az íráskép zavarában érintett gyermekeknél a szépírás, külalak és füzetvezetés értékelése a rendezettségre való törekvés és a gyermek képességeinek, önmagához mért haladásának figyelembevételével történjen! Hasonlóképp az olvasás és szövegértés értékelésekor is az önmagához mért fejlődést figyelembe vevő fejlesztő értékelés kerüljön előtérbe! Szükség lehet egyes tananyagrészek értékelése, minősítése alóli felmentésére, illetve a kézírás helyett

számítógép használatának engedélyezésére (pl. házi feladatok, beadandók nyomtatott vagy elektronikus formában való leadására), folyóírás helyett nyomtatott betűvel való írás jóváhagyására.

Az olvasás gördülékenységének, fluenciájának elősegítése szükséges változatos szövegek páros, közös, paralel, ill. váltott hangos olvasásával.

A tanulási zavarral és figyelemzavarral küzdő tanulóknál szükséges lehet a szöveg adaptálása (nagyobb, eltérő színű betűk, a szöveg egyszerűsített, rövidített verziójának elkészítése). A szövegértés fejlesztése elősegíti a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való tovább dolgozást, tovább gondolkodást.

Amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás. Érdemes a mindennapi élettel összefüggő, a tanuló személyes élményeihez és érdeklődéséhez kapcsolódó szövegeket alkalmazni.

A nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg) hangsúlyos. A mentális lexikon és az ahhoz történő hozzáférés, a fogalomalkotás folyamatos fejlesztése kiemelt feladat.

V.4.2.2. Matematika

A matematika területén az érintett tanulók heterogenitása miatt nagy egyéni eltérésekre számíthatunk. Egyes egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló esetén pont ezen a területen jelentkezik a gyermek kiemelkedő képessége, tehetsége, miközben súlyos olvasási zavarral küzd. Más esetben a matematikai képességek érintettsége olyannyira jelentős, hogy szükséges lehet a tantárgy vagy az aritmetikai tantárgyrész alóli felmentés vagy segédeszköz-használat, pl. számológép biztosítása, szorzó- és bennfoglaló tábla, korong, rehabilitációs foglalkozásokon használt eszközök, számológép (esetenként nagyobb kialakítású négyzethálós füzet) használata (szükség esetén más tanórákon is, pl. fizika, kémia, történelem, természettudomány). Ajánlott lehet ezeken a tanórákon – a tanuló egyéni sajátosságaihoz igazodva – a képletek, esetleg definíciók számonkérése (pl. a megfelelő nyelvi, emlékezeti kompetenciákra támaszkodva), illetve szükség esetén bizonyos tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés biztosítása.

Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre, mindvégig verbális megerősítéssel kísérve. Rendkívül fontos az analóg, bevéső, ismétlő-rendszerező gyakorlás végzése is. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára, ill. geometriai szerkesztéseknél, koordinátatengelyen való jelöléseknél a kivitelezési nehezítettségre (vizuomotoros koordináció, praxis zavara). A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával is támogatható, ám elsősorban a metakogníció, a nyelvi kompetenciák és gondolkodás fejlesztésével valósulhat meg.

Kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időbeli tájékozódás fejlesztésére és a szerialitásos feladatok gyakorlására.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének fontos eszköze, a szabályok, definíciók precíz elvárásának elkerülésével.

A kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

V.4.2.3. Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

Az olvasás és szövegértés nehézsége hátráltathatja a társadalmi folyamatok összefüggéseinek, mozgatórugóinak megértését.

Az idővel kapcsolatos fogalmak, a történelmi időszemlélet kialakulása szintén nehézséget okozhat. A gyenge verbális emlékezet miatt problémát jelenthet egyes gyermekeknél az évszámok precíz bevésése, az idegen szavak (történelmi személyek, helynevek, fogalmak) pontos memorizálása. A vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése segítheti ezen nehézségek minimalizálását. A nyelvi érintettség miatt bizonyos absztrakt fogalmak megértése és használata is nehézséget jelenthet. Érdemes a tananyag-feldolgozás előtt fogalomlistát, ill. vázlatot adni a tanulóknak. A tanulás további támogatásához képek, az összefüggéseket szemléletesen ábrázoló gondolattérképek használata is kiemelt jelentőségű, magasabb szinten azok készítésének a megtanítása is célul tűzhető ki az önálló tanuláshoz.

Külön figyelmet kell fordítani a térképhasználat tanítására és gyakoroltatására, mivel a tanulók ezen csoportjának sok esetben nagy kihívást jelent az absztrakt ábrákon való tájékozódás. Ide tartozik a grafikonok, táblázatok, diagramok értelmezése is, melyek a történelmi, társadalomismereti tananyag szerves részét képezik, és elemzésük a tantárgyi követelményrendszerhez tartozik.

Fontos a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, a dramatizálás, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalathoz köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében véleményének megfogalmazására és az önképviseletre!

V.4.2.4. Erkölcs és etika

Csakúgy, mint a Történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület esetében, a szövegértési és figyelmi nehézségek hátráltathatják az összefüggések megértését, a tanulságok generalizálását. Figyelmet kell fordítani a tanuló szükségleteihez igazodó szövegmennyiségre, tagolásra, a magyarázatok részletezettségére, a megértés ellenőrzésére. A tanulási terület témái közül az önszabályozás, a társas-emocionális szabályok, az etikai normák, a másság elfogadása, a tolerancia, a pozitív diszkrimináció, a jogérvényesítés és általában a speciális szükségletekhez, fogyatékosságokhoz kapcsolódó témák elsajátítása különösen fontos az érintett tanulók szempontjából, egyrészt ezek mind támogatják azokat a fejlesztési nevelési célokat, amik az egyéni fejlesztési tervben is hangsúlyos, másrészt az aktuális és későbbi életvezetés szempontjából a mindennapi életben is azonnal hasznosuló tudástartalmakat jelentnek minden osztályfokon.

V.4.2.5. Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományok gyakran az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók erősségei közé tartoznak, ez a terület különösen az ADHD-ban érintett gyerekek esetében a kíváncsiság, kreativitás és alkotó fantázia kiteljesedésének terepe lehet. A tanuló érdeklődése és figyelme könnyebben felkelthető és fenntartható, motoros aktivitása kevésbé kifejezett, amikor számára is motiváló tartalmak kerülnek átadásra. A Természettudományok tanulási terület a témák gazdagsága és sokszínűsége okán támogathatja a kiemelt fejlesztési célok megvalósítását.

Mindemellett külön figyelmet kell fordítani a szakszavak bevésésére, a térképen való tájékozódás gyakorlására, az összefüggések logikájának megértetésére. A kémia és fizika tantárgyak során elsősorban a szöveges, illetve számításos feladatok során szorulhatnak külön megsegítésre a számolási és/vagy olvasási zavarral küzdő tanulók, valamint a kísérletek, mérések kiemelt figyelemkoncentrációt és pontosságot igényelnek, a szerialitás (sorrendiség) figyelembevételével, ami szintén nehezített feladat lehet.

V.4.2.6. Idegen nyelv

Fontos célkitűzés az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve az egyéb pszichés fejlődési zavar következtében érintett nyelvi funkciókat. A nyelvi zavar esetenként olyan súlyosságú, hogy szükségessé válhat a tanulót a tantárgy vagy tantárgyrész értékelése alól mentesíteni. Az élő idegen nyelv ismeretének jelentősége egyre erőteljesebb, így ezt a lehetőséget alapos mérlegelés, szakmai megfontolás után ajánlott biztosítani.

Az idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt. A tudásátadás során szükséges a figyelemfenntartás, a feladatszervezés és a motiváció felkeltésének vizuális támogatása, a párhuzamosan több csatornán történő szemléltetés. Javasolt a memoriterek kisebb részletekben valók kérdezése szóbeli beszámolók során.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos alkalmazásának elsajátítása a cél. Ennek során sok esetben méltányosan, az egyéni fejlődési lehetőségeket figyelembe véve kell megítélnünk a kiejtési és nyelvhelyességi kérdéseket; elsősorban a beszédbátorság elérése lehet a célunk. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, az IKT-alapú olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

V.4.2.7. Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

A Művészetek tanulási területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

Bizonyos tanulók a művészetek terén kimagasló képességgel bírnak. Ezekben az esetekben nagyon fontos a tehetség kibontakozásának támogatása. Szintén nagy szerepe lehet a művészeti nevelésnek a szabadidő hasznos eltöltésében és a társas kapcsolódás lehetőségeinek bővítésében, az önkifejezésben. Más gyermekeknél a grafomotoros ügyetlenség nehezítheti a kreatív alkotás kifejeződését.

V.4.2.8. Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy tartalmának elsajátítása lehet a tanulók erőssége. A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet játszhat az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóknál. A digitális technológia nyújtotta lehetőségek egyfelől kiemelt jelentőséggel bírnak a tudásterületek, tananyagok egyéni szükségletekre, preferenciákra szabásában, adaptálásában. Másrészt a sokszor jól működő algoritmikus, komputációs gondolkodás fejlesztésének eszközei is. Az életpálya-építés, pályaorientáció szempontjából szintén kiemelt szerepe van a tantárgy tanulásának. Fokozott jelentőséggel bír a hétköznapi életet, ismeretszerzést és -elsajátítást, valamint a tanulást könnyítő alkalmazások készségszintű használatának elsajátítása.

V.4.2.9. Testnevelés és egészségfejlesztés

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során javasolt a szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása, ill. azok elemeinek megvalósítása a tanórán, továbbá ajánlott a kiegészítő egészségügyi ellátáson belül gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

V.4.3. Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat, középiskola)

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulóknak kedvező, a Nat-ban javasoltak alkalmazása megfelelő.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a Nat-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

V.4.4. Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény)

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek. Ehhez kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek az elvárás és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei. Ennek értelmében a differenciált pedagógiai tervezés alapját a tanulási folyamat kezdetén ismert, a fenntartó által felkínált és/vagy az iskola pedagógiai programjában rögzített, diagnosztikus céllal történő értékelés adja. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie. Ezeknek az eszközöknek a kiegészítése a tanulói önértékeléssel, a társértékeléssel és a csoportos értékelési formákkal lehetővé teszi, hogy az értékelés a tanuló számára örömteli, élvezetes eseménnyé váljon,

fejlesztve ezzel a reflektivitást és az érzelmi, szociális intelligenciát, valamint a pozitív énkép és önbecsülés fejlődését.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába került tanuló a megyei szintű pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságának szakértői véleménye alapján indokolt esetben adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése és minősítése alól mentességben részesülhet, továbbá többlet felkészülési idő, segédeszköz-használat biztosítható számára.

A szummatív értékelés helyett fejlesztő és diagnosztizáló mérés és fejlesztő szöveges értékelés bevezetése indokolt.

V.5. Állapotmegismerés – szakértői vélemény

Az állapotmegismerés fogalom gyógypedagógiai pszichodiagnosztikai tevékenységre utal. Átfogó – bio-pszicho-szociális – szemléletet képvisel, melynek keretében korszerű tesztekkel és vizsgáló eljárásokkal történik meg a keresztmetszeti kép és az élettörténet feltérképezése, a diagnózis megállapítása és a támogatási, fejlesztési terv elkészítését megalapozó javaslat kialakítása. A specifikus tanulási zavar, valamint a figyelem- és magatartásszabályozás zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel, melynek során a komorbiditások/társuló zavarok, fogyatékosságok megállapítását is szem előtt kell tartani. Az ADHD és a magatartásszabályozás zavarai alá tartozó diagnózisok megállapítása pszichiátriai szakorvosi kompetencia, melyet a szakértői vizsgálat felhasznál az SNI státusz megállapításához vagy kizárásához. A szakértői vélemények akkor tudnak valódi segítséget, támpontot nyújtani a pedagógusoknak, ha elkészítésük és értelmezésük valódi teammunkán alapul.

V.6. Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógusnak szintén tájékoztatást kell kapnia. A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

Tartalomjegyzék

Mellékletek (helyi tantervek, SNI – irányelvek) 45
I. Helyi tantervek Bánki Donát Intézményegységben 45
I.1. Gimnázium 45
I.1.1 Általános gimnáziumi képzés 45
I.1.2 Sportgimnáziumi osztály 46
I.1.3 Gimnáziumi osztály nyelvi előkészítővel 46
I.1.4 Felnőttek gimnáziumi képzése – esti tagozat 47
I.2. Technikum (2020-2021-es tanévtől) 48
I.2.1 Gépgyártástechnológiai technikus (5 0715 10 06) 48
I.2.2. Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus (5 0612 12 02) 49
I.2.3. Mechatronikai technikus (5 0714 19 12) 51
I.2.4. Logisztikai technikus (5 1041 15 06) 52
I.2.5. Pénzügyi – számviteli ügyintéző (5 0411 09 01) 54
I.2.6. Fodrász (5 1012 21 01) 55
I.2.7. Kozmetikus technikus (5 1012 21 03) 57
I.3. Szakképző iskola 59
I.3.1. Gépi- és CNC forgácsoló (4 0715 10 07) 59
I.3.2. Hegesztő (4 0715 10 08) 60
I.3.3. Villanyszerelő (4 0713 04 07) 61
I.3.4. Asztalos (4 0722 08 01) 63
I.3.5. Kőműves (4 0732 06 08) 64
I.3.6. Festő, mázoló, tapétázó (4 0732 06 05) 65
I.3.7. Karosszérialakatos (4 0716 19 11) (képzés felfüggesztve) 66
I.3.8. Szerszám- és készülékgyártó (4 0715 10 12) (képzés felfüggesztve) 67
I.3.9. Divatszabó (4 0723 16 03) (képzés felfüggesztve) 67
I.3.10. Burkoló (4 0732 06 03) (képzés felfüggesztve) 69
II. A Bercsényi Miklós Intézményegység helyi tanterve 70
II.1. Szakképző Iskola 70
II.1.1. Gépi- és CNC forgácsoló (4 0715 10 07) 70
II.1.2. Ipari gépész (Ipar szakmairány) (4 0715 10 09) (képzés felfüggesztve) 70
II.1.3. Gyártósori gépbeállító (4 0715 19 06) (képzés felfüggesztve) 70
II.1.4. Hegesztő (4 0715 10 08) 71
II.1.5. Villanyszerelő (4 0713 04 07) 71

II.1.6. Asztalos (4 0722 08 01) 71
II.1.7. Ács (4 0732 06 01) (képzés felfüggesztve) 71
II.1.8. Épület- és szerkezetlakatos (4 0732 10 03) (képzés felfüggesztve) 72
II.1.9. Festő, mázoló, tapétázó (4 0732 06 05) 72
II.1.10. Központifűtés- és gázhálózatrendszer-szerelő (4 0732 07 03) (képzés felfüggesztve) 73
II.1.11. Burkoló (4 0732 06 03) 73
II.1.12. Kőműves (4 0732 06 08) 73
II.1.13. Divatszabó (4 0723 16 03) 73
II.2. Szakképző iskolai képzés közismereti oktatás nélkül, nappali és esti tagozat . 73
II.2.1. Ipari gépész szakképesítéshez (4 0715 10 09) (képzés felfüggesztve) 73
II.2.2. Hegesztő szakképesítéshez (4 0715 10 08) (képzés felfüggesztve) 74
II.2.3. Épület- és szerkezetlakatos szakképesítéshez (4 0732 10 03) (képzés felfüggesztve) 75
II.2.4. Központifűtés- és gázhálózatrendszer-szerelő szakképesítéshez (4 0732 07 03) (képzés felfüggesztve) 76
II.2.5. Ács szakképesítéshez (4 0732 06 01) (képzés felfüggesztve) 76
II.2.6. Festő, mázoló és tapétázó szakképesítéshez (4 0732 06 05) (képzés felfüggesztve) 77
II.2.7. Kőműves szakképesítéshez (4 0732 06 08) (képzés felfüggesztve) 77
II.2.8. Burkoló szakképesítéshez (4 0732 06 03) (képzés felfüggesztve) 78
II.2.9. Asztalos szakképesítéshez (4 0722 08 01) (képzés felfüggesztve) 79
II.2.10. Gyártósori gépbeállító szakképesítéshez (4 0715 19 06) (képzés felfüggesztve) 79
II.2.11. Villanyszerelő szakképesítéshez (4 0713 04 07) 80
II.2.12. Divatszabó (4 0723 16 03) (képzés felfüggesztve) 81
II.3. 2 évfolyamos szakképző iskola érettségire felkészítő évfolyam 82
II.3.1. 2 évfolyamos szakképző iskola érettségire felkészítő (Esti tagozat) 82
II.4. Iskolai rendszerű felnőttoktatás 82
II.4.1. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 5-8. évfolyam. Esti tagozat 82
II.4.2. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 5-8.évfolyam. Levelező tagozat 83
III. Helyi tantervek Csodavár Általános Iskola intézményegységben 84
III.1. Általános iskola 84
IV. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei 86
IV.1. Általános elvek 86
IV.1.1. A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazás a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában 86

IV.1.2. Az Irányelv célja ... 86
IV.1.3. A sajátos nevelési igényű tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátása ... 87
IV.1.4. A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára ... 88
IV.1.5. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás ... 89
IV.1.6. A kollégiumot is magukban foglaló intézmények pedagógiai programja 91
V. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei ... 92
V.1. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló ... 92
V.2. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei ... 95
V.3. Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során ... 96
V.3.1. Olvasási zavar ... 97
V.3.2. Íráskép zavara ... 98
V.3.3. Helyesírás zavara ... 99
V.3.4. Számolási zavar ... 99
V.3.5. Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar ... 100
V.3.6. Magatartásszabályozási zavar ... 101
V.4. A Nat alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során ... 101
V.4.1. Kulcskompetenciák fejlesztése ... 102
V.4.2. Egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlások ... 104
V.4.3. Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat, középiskola) ... 109
V.4.4. Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény) ... 109
V.5. Állapotmegismerés – szakértői vélemény ... 110
V.6. Habilitáció/rehabilitáció ... 110